

Sovjetska Rusija ostane v soglasju s tretjim rajhom

NADE ANGLIJE RAZBLINJENE. — VESELJE V NEMCIJI. — V. MOLOTOV O ODNOSAJIH Z ITALIJO, JAPONSKO IN ZED. DRŽAVAMI. — NARODNA MESTO MEDNARODNE POLITIKE

Leto dni je minulo, od kar je bil sklenjen pakt prijateljstva med Rusijo in Nemčijo. Sovjetski premier Vekoslav Molotov je v svojem govoru pred vrhovnim svetom dne 1. avgusta izjavil, da se Rusija ravna po njemu in se bo v bodoče.

Zagotovilo Nemčiji

Nemčiji je zagotavljal, da ima se lahko občutek varnosti ob vzhodni meji, za kar se ima zahvaliti lanskemu sporazumu Moskve z Berlinom. Dejal je, da so se odnosi izboljšali ne samo z Nemčijo nego nedavno tudi z Italijo, in da so izgledi za še boljše vzajemnost.

Se celo o Japonski je dejal, da obstoje možnosti za sklenitev boljše sporazuma.

Splahnili upi

Morda nikjer na svetu niso pričakovali Molotovih razkritij

VEKOSLAV M. MOLOTOV

bodoče ruske vnanje politike tako napeto kakor v Angliji. In tudi razočaranje ni bilo nikjer večje. Dočim so časopisi v Nemčiji 2. avg. vzradoščeni poročali, da ostane sovjetska vnanja politika tudi v bodoče v duhu lanskega sporazuma, so v Angliji strmeli, ko je Molotov dejal, da se vlada v Londonu sicer trudi doseči zbliznanje s Sovjetsko Unijo, toda slednja pa ne more pozabiti prejšnjih neprijateljskih dejanj Velike Britanije. Kar je z drugimi besedami rečeno, da ostane Rusija v tej vojni bolj z Nemčijo kot s komurkoli, četudi je znova proglašila, da bo nevtralna.

Pikre opazke proti USA

Molotov je v govoru o mednarodnih odnosih imel o Zedinjenih državah zelo grajalne besede. Med Washingtonom in Moskvo so stiki hladni od kar je Rusija spremenila svojo politiko kolektivne varnosti v prid imperialistične in si deli zmage skupno z osiščem.

Neglede, kako si hoče kdo tolmačiti Molotova izvajanja, jasno je, da med Rusijo in Nemčijo ni napetosti, kakršne si žele v Londonu in v Washingtonu. In drugič, tudi v Italiji, kjer je moralo časopisje še pred nekaj meseci napadati Rusijo, je sedaj zavalovel duh sprave. V koliko si te tri države (Nemčija, Rusija in Italija) zaupajo druga drugi, nihče ne ve, razen načelniki njihovih vlad. Bržkone nič, a položaj je tak, da se jim na stroške angleške in ameriške plutokracije izplača držati skupaj. Demokracija ali fašizem gor ali dol,

Moskva je svoj idealizem opustila in vodi svojo politiko s stališča, "vzemi, kjer te nič ali pa najmanj stane, neglede na čevage stroške!"

Komunisti ob orožje

Posledica te politike je, da so komunisti v drugih deželah ob svoje glavno orožje. Njihovo geslo borbe proti fašizmu sedaj več ne velja, tudi ako ga imajo še na jeziku. Molotov je jasno poudaril, da se naj Nemčija ob svoji vzhodni meji počuti varno, kar pomeni, da se ji ni v njeni vojni z Anglijo od strani Rusije ničesar bati. Naročeno pa jim je, da naj v slepilo še izrabljajo geslo borbe proti "imperialistični vojni". Browder bo moral torej še napadati Roosevelta, dočim je moral do lanskega avgusta hvaliti njega in agitirati za demokratsko stranko.

Položaj v Aziji

Velike važnosti je za Sovj. Unijo tudi položaj v Aziji. Molotov je imel o Japonski prijateljske besede. Če hoče, se z USSR lahko pobota v obojestransko krst, je dejal, kar ni za Kitajsko, ki je že nad tri leta v vojni z japonskim imperiaлизmom, nič dobrega. Izgleda, da jo bo tudi Rusija, ki ji bi lahko največ pomagala, pustila na cedilu.

Molotov je članom vrhovnega svetja zagotovil, da se Rusija nikakor ne bo umešavala v vojno, nego ostane nevtralna in bo izpolnjevala svoje pogodbe, branila pa se bo le v slučaju napada. V Berlinu pravijo, da se Rusiji napada ni bati. Nemčija je pač zaposlena z Anglijo in prete ji Zed. države. Italija je za sodelovanje z Rusijo in Japonska je tudi za mirne odnose z njo, vsaj dokler ne skonča vojne s Kitajsko.

Nova fronta

Mednarodni položaj je torej tak, da so se totalitarne države toliko približale druga drugi, posebno od kar je padla Francija, da na prepoved demokracije v Evropi ni upati, še manj pa na zgraditev socializma, dokler se fašizem ne uleti.

"BEGUNCI SE VRAČAJO"

Milijone Francozov je bežalo s svojih domov pred nacijsko invazijo. Po sklenitvi premirja se vračajo nazaj, toda le v malih skupinah, ker nemška komanda noče sprejeti bremena prehrane. Na gornji sliki je avto begunca in druge njegove "premičnine", ki se vrača na svoj dom v Paris.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V Angliji je vodstvo delavske stranke predložilo vladi načrt za odpravo razlik v prehrani prebivalstva. Krušne karte so po starem sistemu res za vse enake, a v zvezi temu imajo bogati sloji prednost, ker si lahko kupijo toliko kolikor je na njih za vsakega odmerjeno in vrh tega tudi še marsikaj pod rčko. Novi načrt določa, da se kuhanje doma prepove in ustanovi poleg že obstoječih restavracij še javne kuhinje kolikor bi jih bilo potrebno. Tako bi dobili vsi enako hrano in vsakdo po zakonu odmerjeno porcijo. Razlika v hrani med bogatimi in revnimi bi bila s tem odpravljena, pravi načrt, vrh tega bi se na ta način prihranilo na živilih, stroških in delu.

Pri Akronu se je dogodila železniška nezgoda. Tovorni vlak je treščil v nasproti drveči motorni vagon, ki je bil natrpan potnikov. Nad 40 ubitih in ranjenih. Kar je bilo ranjenih, so jim vzeli življenje gasilinski plameni, ki so se razširili v minuti po eksploziji. V Camdensu, N. J., se je dogodila razstrelba v tovarni za barve. Požar iz nje se je razširil tudi po naselbini delavcev. Toliko in toliko je bilo ubitih, toliko jih še pogrešajo, so se glasila poročila. Sicer še nismo v vojni in bombe iz aeroplanov še ne padajo na naša mesta. V zvezi temu so poročila o žrtvah na cestah, v to-

varnah, v rudnikih itd. nekaj vsakdanjega tudi pri nas. Earl Browder se je pritožil proti kazni, ki jo je dobil v sled potvarjanja ameriških potnih listov, na zvezno vrhovno sodišče. Potemtakem je v tej deželi tudi za komuniste še nekaj demokracije, čeprav ne verujejo v varjo. Posebno jo je za Browderja.

Mehiška republika je v ekonomski in silno težki politični krizi. Predsednik Cardenas je sporočil 29. julija na naslov organiziranega delavstva, da je situacija resna. Dolžnost unij je ne samo predlagati zahteve nego vzeti tudi odgovornost za obrate, ki so jim deloma ali popolnoma izročeni. Predvsem železnice in oljna polja. Težave so nastale radi izvoza. Ako ima trgovec dobro založeno štacuno, ne pa zadosti kupcev, bi hiral vzlic veliki zalogi. Problem Mehike je kako prodati toliko svojega previška, kolikor ji je to potrebno, da bo mogla izhajati. V tem položaju se je v Mehiki pojavila reakcija s svojimi generali in s "prentendantom" za predsednika. Kaj vse so primeri, da bodo v tej napetosti in politični nezrelosti spet nastale razmere, v katerih se pojavi kak lisjak v stari vlogi Diaza in konec bo mehiške revolucionarne stranke ter unij mehiškega delavstva.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Odbor soc. stranke spremenil stališče o podpori zaveznikom

THOMAS V BOJU PROTI KONSKRIPCiji. — IZJAVA V PRID ANGLIJE IN ANGLEŠKEGA DELAVSTVA.—EKSEKUTIVA ZA POMOČ PODTALNEMU SOC. GIBANJU V EVROPI

Na konvenciji soc. stranke aprila to leto je bila najspornejša točka resolucija o stranlinem vojnem stališču. In sicer sporna zato, ker se je izrekla tudi proti materialni pomoči zaveznikom, dočim je manjšina predlagala, da naj se soc. stranka izreče za gmotno in moralno podporo deželam, ki so v vojni z Nemčijo. Velika večina je ta predlog odklonila in sprejela resolucijo, ki sta jo zagovarjala med drugim Thomas in Krueger.

Nesoglasja med članstvom

Wisconsinska soc. stranka, ki je imela svojo konvencijo nekaj tednov pozneje, je na nji izjavila, da se s stališčem večine, kar se podpore zaveznikom tiče, ne strinja in je apelirala na eksekutiva, da ga spremeni. Tudi židovski sodrugi so imeli sestanek in na njem izjavili, da jim dotični sklep stranke konvencije ni všeč, ne bodo pa ga obojali, ker so za disciplino v stranki. Delavski listi tujerodcev so vsi pisali proti pacifističnemu, izolacijskemu stališču večine soc. konvencije. Razprave o tem so se nadaljevale tudi v nekaterih angleških klubih.

Napačna domneva

Govorilo se je, da so tisti, ki so resolucijo spisali, bili prepričani, da Hitler v tej vojni ne more zmagati, zavezniki pa bodo poraženi Nemčiji spet narkovali krivčen mir, kakor zadnjič. Torej čemu naj se soc. stranka izreče za pomoč takim državam in takemu miru? Toda že dan po konvenciji so ljudje uvideli, da Hitler zmaguje in napada vseprek.

Propast Francije

S padcem Francije je bilo vsakemu očitno, da je vendarle razlika, kdo zmaga. Ako bi bila Francija — koruptna in kapitalistična kakor je bila, bi delavsko gibanje ostalo svobodno in socialne pridobitve bi ji ostale. Toda v poraženi pa je nastala vlada po Hitlerjevem okusu in proglašila nad Francijo fašistično ustavo. Delavske pridobitve so bile razveljavljene, socialistično gibanje zatrto.

Francija se sicer ne more pritožiti, da ji Zed. države niso pomagale z municijo, kajti predsednik Roosevelt je bil za

podporo zaveznikom z vojnim materialom kolikor bi ga jim ta dežela sploh mogla dati. Tudi ni nikomur skrito, da je Roosevelt nasprotnik fašizma in Hitlerja mrzi. Ampak Francija je bila poražena, ker je bila militaristično premalo pripravljena, se preveč zanašala na Maginotovo črto, bila je vrh tega še pomehkužena in pacifistična, dočim so jo Hitlerjeve horde navdušeno napadale.

Anglija zadnja točka

Ostala je samo še Anglija in če pade še ona, bo Hitler absoluten poglavar nad vso Evropo. O tem so govorili tudi člani eksekutive soc. stranke na svoji nedavni seji v New Yorku. Paul Porter iz Wisconsin je pojasnil svoje stališče, oziroma stališče soc. stranke v Wisconsinu. Razprava je bila živahna in v nji so se člani sporazumeli za novo izjavo, ki je bila na to soglasno sprejeta.

V nji soc. stranka izreka angleškemu proletariatu tople simpatije v njegovi herojski borbi in ob enem mu priporoča, da naj spremeni sedanjí militaristični kolektivizem v Angliji v demokratično socializacijo. Dalje je eksekutiva izjavila, da ni za odpravo sedanje nevtralnostne postavbe Zed. držav, pod katero ima Anglija velike koristi.

Tako je deloma popravila svoje prvotno stališče, kar se podpore tiče.

Tudi v novi izjavi je absolutno proti vsakemu takemu koraku te dežele, oziroma njene vlade, ki bi jo spravil v nevarnost zapleta v vojno. Je proti prisilni vojaški službi in Thomas je opustil drugo agitacijo v sedanjí kampanji in se posvetil borbi proti draftu.

Za begunce

Eksekutiva se je izrekla tudi za pomoč beguncem, katerim naj Zed. države čimzdatnejše pomagajo in jih vzamejo v varstvo. Dalje, da bo socialistična stranka iskala čimozjih stikov s podtalnim socialističnim gibanjem v fašističnih deželah ter z njim sodelovala in ga podpirala.

Angleške izgube na morju

Ako so nemške trditve resnične, znašajo angleške izgube na morju od 25. junija t. l. nad 1,270,000 ton. Največ ladij ji potope podmornice, a mnogo tudi aeroplani.

Henrik Shipstead spet republikanec

Farmarska-delavska stranka v Minnesoti je imela neprilike že z mnogimi svojimi politiki. Najmanj v ponos pa ji je bil Henrik Shipstead ki je v senatu kot njen zastopnik že 18 let. Letos kandidira v senat na republikanski listi.

Shipstead se je izkazal v kongresu za enega izmed najbolj plidkih članov. V političnem gibanju farmerjev in delavcev je brez zasluga. Njegov skok k republikancem je vreden njegovega značaja.

Dobički jeklarskih družb

United States Steel korporacija je napravila v drugem četrtletju nad 19 milijonov čistega prebitka. V krizi skozi več let je imela izgubo, sedaj pa se ji dobički spet večajo od leta do leta.

Tudi druge jeklarske družbe so napravile v prošlih dveh četrtletjih tega leta velike profite.

Finska v negotovosti

Nedavno so komunisti na Finskem po navodilu kominterne vpriporili demonstracije prijateljstva do Sovjetske Unije, ki jih je policija zatrla. Sovjetski premier Molotov je na to izjavil, da se mora finska vlada socialno boljše zadržati, ako si hoče obdržati prijateljstvo Rusije. Očividno je namen sovjetske vlade storiti s Finsko v glednem času isto kot je storila z baltičskimi državami.

Thomas 10. avgusta v Lansingu

V Lansingu, Mich., se bo v hotelu Olds, vršila dne 10. avgusta konvencija državne soc. stranke, ki bo sprejela platformo in izpolnila nominacijsko listo. Na nji bo govoril tudi Norman Thomas in zvečer na shodu. Na to konvencijo so bili povabljeni vsi člani v Michiganu.

Moč nemške cenzure

Vsled Hitlerjevih zmag na kontinentu je postala nemška cenzura tako močna, da se ravna po njenih željah časopisje vseh dežel v Evropi. Tudi časopisi v Sovjetski Uniji o Nemčiji le prijateljsko pišejo.

KDO JE KRIV PORAZA FRANCOSKE REPUBLIKE?

Francija ima pod svojo novo vlado posebno sodišče, čigar naloga je dognati, kdo in čemu jo je pogнал v vojno z Nemčijo in kdo je zakrivil njen poraz.

Sodišča v ta namen sploh ne bi bilo treba. Toda stari maršal Petaín je bil pač primoran v to iz Berlina, vrh tega pa goji močne želje po maščevanju pravi sedanji francoski premier, podpredsednik vlade Pierre Laval.

Francija je poražena in pod Hitlerjem. Preiskave za dognanje tega dejstva ni treba.

Je pa mnogo stvari, ki jih bi pošteno sodišče lahko preštudiralo in objavilo vzroke padca države, ki je po prejšnji svetovni vojni prvčala v Evropi kakih 15 let in veljala za mogočno demokratično velesilo širom sveta. Veliko jih je, ki se čudijo in obojajo krivce. Vsaki jih vidi po svojem okusu.

"Francija je propadla," pravijo ameriški toriji, "ker jo je objel 'new deal' v obliki 'ljudske fronte'. Načeljeval mu je socialist Leon Blum. Bilo mu je več za skrajšanje delavnika v industriji, za priboritev plačanih počitnic in za druge datjave. Z obremenitvijo industrije je Francija 'ljudske fronte' morala pasti, kakor 'bodo padle Zed. države, ako ostanejo pod Rooseveltovimi socialističnimi eksperimenti."

Tako pišejo vsi torijski listi širom te dežele — peta kolona v sovrastvu do unij ameriškega delavstva in vseh socialnih zakonov.

Francija je propadla, dasi jo je njeno delavstvo branilo, je garalo in obljubljalo vse, da se jo reši pred Hitlerjem. Sedaj

so voditelji francoskega proletariata za svojo lojalnost svoji republiki na zatožni klopi.

Poleg njih je Hitlerju na ljubo obtoženih tudi mnogo buržvaznih ministrov, ki so zagotavljali, da bo "tretjega rajha" kmalu konec, da zasije francoskemu narodu nova svoboda, da s'rah pred nemškim nacizmom izgine čim pade njegov firer.

Novo francosko sodišče je dobilo navodilo te ljudi izpraševati, čemu so se izjavljali tako optimistično, a v krvavem spopadu pa tako grozno splahnili, da Francija ni več niti senca velesile!

Veliko jih je, ki zahtevajo, da naj se vso krivdo naprti Leonu Blumu. Mar ni bil on pacifist brez primere? Pobijal je francoski militarizem in odobril monarkovski mir? Chicago Tribune se dostavlja, da je on ugonobil industrijo, ker je delavcem določil krajše ure, večje plače, penzije itd. ter s tem pritiral Francijo v pogubo, v kakršno drvi s svojim "new dealom" ameriški Leon Blum — F. D. R.

Novo francosko vrhovno sodišče bo lahko poslušalo take in slične argumente. Mogoče tudi nasprotno, ako se bo Blum sploh smel zagovarjati.

Toda krivci padca francoske velesile so tisti, ki so SEDAJ na njenem krmilu in izvršujejo povelja firerja iz Berlina. Samaga sebe kajpada NE BODO OBSODILI. Pošteni patrioti francoske republike so po njihovem "ukazu" zločinci in oni, ki so igrali "peto kolo" — IZDAJSTVO nad Francijo — pa so sedaj njen "angel varuh".

Razprava o J. S. Z. bo končana 4. septembra

Sklep XII. zbora JCZ je bil, da se mora razprava o predlogu za reorganizacijo in za osamosvojitve končati z referendumom vred v treh mesecih.

Pričela se je na podlagi tega zaključka 10. julija in bo končana v Proletarcu dne 4. septembra. Do 6. septembra dobe glasovnice vsi klubi. Te datume je določila na podlagi zborovega sklepa eksekutiva JSZ na svoji seji 2. avgusta.

Člani torej lahko izrazijo svoja mnenja o tem vprašanju, oziroma načrtu, še v štirih številkah. Priporočamo vsem, ki se mislijo oglasiti, da store to čimprej, kajti le na ta način bo mogoče, da dobe vsi prostor.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager.....Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Na čigavi strani so unije v politiki?

Teoretično so ameriške delavske unije v politiki "nevturalne". Pod Gompersom je AFL samo enkrat prelomila ta običaj, namreč leta 1924, ko je pod velikim pritiskom članstva indorsirala za predsedniškega kandidata na neodvisni listi senatorja LaFolletta. In še to je storila s pridržkom. Drugače je vztrajala pri svoji taktiki, katere bistvo je v volilnih bojih pomagati "prijateljem delavstva" in kaznovati "sovražnika".

Unijski voditelji seveda osebno niso bili nikoli nevturalni nego pridno pomagali nekateri demokratiški stranki in drugi prav tako vneto republikanski. Oboji so v svoji agitaciji izrabljali članstvo in unije v prid politikov protidelavskih teženj.

Tudi socialistična stranka je imela v unijah do leta 1916 in še nekaj let pozneje veliko oporo. Na njenih konvencijah so bili med delegati voditelji unij in v njenem odboru predsedniki državnih delavskih federacij (na primer Maurer, Graham) in drugi unijski funkcionarji. Na strani soc. stranke so bile posebno unije oblačilnih delavcev, mnogi lokalni UMW, člani WFM na zapadu, nekateri odborniki mednarodne unije masinistov itd. Trije glavni tajniki socialistične stranke so prišli iz unijskih vrst — Mahlon Barnes, Adolf Germer in Otto Branstetter.

Zaslombo v unijah je soc. stranka izgubila v prejšnji vojni historiji in potem vsled vročega frakcijskega boja med "staro gardo" in "levim krilom", ki so ga tvorili komunisti. Ti so se namreč poskušali polastiti vodstva soc. stranke. Ker jim leta 1919 to nikakor ni uspelo, so odprto priznali svojo komunistično pripadnost in si ustanovili stranko pod komunističnim imenom.

V času "prosperitete" so nazadovale tudi unije, posebno UMW. Toda slednja ne vsled "prosperitete" nego zaradi izgubljenih stavk, komunističnega vrtnaja od znotraj, vsled razkolov in pojemanja premogovne industrije.

S postankom krize, najbolj pa ko je bil izvoljen Roosevelt, je prišlo v unije novo življenje. Leta 1936 so mnoge opustile staro načelo "nestrankarstva" in se izrekle za ponovno izvolitev Roosevelta ter za druge kandidate demokratiške stranke. V korist njene kampanje so ji prispevale več sto tisoč dolarjev.

Rooseveltova administracija je uslugo vrnila s tem, da so bili nekateri unijski voditelji imenovani v važne zvezne službe, ali pa izvoljeni na demokratiški listi v politične urade.

Na letošnji demokratiški konvenciji je bilo "delavstvo" (Labor) spet "sijajno zastopano". Tako ugotavlja demokratiški kampanjski odbor. In res je bilo med delegati veliko vodilnih odbornikov delavskih unij CIO in AFL.

Te unije ne bodo vedno pri demokratih. Sedaj so z Rooseveltom, ker smatrajo, da jim je on v osmih letih predsedovanja pomagal kakor še noben predsednik doslej in forciral v kongresu sprejem socialnih zakonov, ki so unijam in delavstvu v splošnem veliko koristili. Vsled tega so mnogi unijski voditelji spet v ospredju kampanje zanj. Da-li bo članstvo unij glasovalo po njihovih priporočilih, kakoz je v prejšnjih dveh predsedniških volitvah, bomo izvedeli 5. novembra. Vemo le, da new deal v demokratiški stranki pojema in pa da so ameriški volilci navedeni predsedavati s "slona" na "osla" in obratno. Sedaj vsaj je med maso precejšen sentiment za "presedlanj".

Socialistov je tisoče v unijah, četudi sedaj večinoma niso člani soc. stranke. V danih okoliščinah so brez vpliva, ker so politično neorganizirani. Toda prej ali slej nastane položaj, ko se bodo morali resnično progresivci v unijah in socialističnemu programu naklonjeni unijski voditelji odločiti, ali naj skaačejo zdržema semintja, od enega politika k drugemu, ali pa se osamo-svoje za delavska politično akcijo.

Močna delavska ali socialistična stranka v tej deželi je mogoča le s pomočjo unij. Glavna naloga ameriških socialistov torej je iskati zaslombo za svoje ideje posebno med unijskim delavstvom. Polje zanj sicer ni ugodno, a vendar je to delo za nas najvažnejše, če hočemo, da postane socialistični pokret spet močan kakoz je bil do leta 1918.

Torej smo v pravem!

Dr. Irving Fisher, profesor ekonomije na vseučilišču Yale, razlaga, da miru na svetu ne bo, dokler se ne uravna gospodarskih problemov v svetovnem obsegu. In če vsled sedanjih razmer zmaga Hitler in si podvrže pod svoj ekonomski sistem tudi Južno Ameriko in Zed. države, to še tudi ne bo pomenilo stabilnosti.

Profesor, ki je znan veščak v teh rečeh, je v pravem, da na svetu ne bo miru, dokler ne bodo rešena ekonomska vprašanja. Ampak on jih bi rad razvozljaj in privedel na novo pot ne da bi krenila v socializem. Tukaj pa on ni več veščak nego izraža te želje onih, ki bi radi, da bi na svetu eni vedno razkošno živeli brez dela, drugi pa v mizeriji garali zanje.

Krenk je človek, kateremu ne ustrežes pa če stopiš tako ali drugače. Nikdar ga ne zadovoljiš. Vedno bo godrnjal, se togotil, zmerjal in se čmeril.

Anglija podvzela blokado proti vsem evropskim deželam ob Atlantiku

Koncem julija je Anglija proglasila blokado preko vsega evropskega obrežja ob Atlantiku in ob Afriki ter jo poostila tudi drugod kjerkoli je mogla. Na sliki je angleška vojna ladja, ki je blizu norveškega obrežja ustavila tovorni parnik tuje dežele, da ga preišče. V želju na sliki so angleški mornarji na poti k zajeti ladji.

ALI BI LAHKO ZA NAŠO STVAR MED ŽENSTVOM VEČ DOSEGLI?

Referirala na XII. zboru JSZ in Prosvetne matice v Clevelandu, Ohio, MARY DURN.

Star ljudski pregovor veli, da žena podpira pri hiši tri vogale, kar pomeni, da sloni glavno breme doma in družine na njenih ramah. To je res. In do nedavnega je to bila tudi edina sfera, v kateri se je lahko udeleževala in pokazala svoje zmožnosti. V javnem življenju je bila do začetka naše dobe popolnoma pasivna, ker je tako zahteval moč, ki je smatral, da žena pač spada v kuhinjo, ne pa v javno življenje. Toda po dolgih in trdih bojih, v katerih so žensktvu pomagali mnogi prosvitljeni moški, je to starodavno naziranje začelo propadati, žensktvo se je rešilo tisočletnih spon ter se začelo mardljivo udeleževati na vseh poljih človeškega prizadevanja. Tako je postala žena vpliven činitelj vsepovsod: v znanosti in kulturi, v gospodarstvu in politiki, dasi ni dvoma, da bi bila lahko še mnogo več pokazala, če bi bili razni stari predsodki proti nji popolnoma izkoreninjeni. Toda ti predsodki še od daleč niso popolnoma mrtvi in še vedno ovirajo ženo pri vsakem koraku izven doma. S tem dejstvom pred očmi, obenem z drugim nič manj važnim dejstvom, da je namreč minulo šele nekaj kratkih desetletij, odkar se je ženi odprla pot v javnost, je pač treba priznati, da so doseženi uspehi, ki jih je dosegla moderna žena, nekaj čudovitih.

Trditve, ki sem jo pravkar izustila, se bo morda zdeli marsikomu zelo pretirana, zlasti z ozirom na javno udeleževanje našega naprednega žentva. To žentvo namreč res ni bilo tako aktivno kakor bi lahko bilo in često se je primerilo, da je celo oviralo moze pri njihovem delu za napredno delavska stvar, za socializem. Toda naša žena ni bila tega sama kriva, kajti glavni vzroki te njene zaostalosti in nezanimanja niso tičali v nji sami, temveč popolnoma izven nje.

Dejstvo je, da so naše napredne organizacije v tem pogledu mnogo zamudile, ker se njihovi voditelji niso popolnoma otresli starih predsodkov proti javnemu udeleževanju žene. Znotraj naziranje, da spada žena le v kuhinjo in k otrokom, je bilo krivo, da se je posvečalo vse premalo pažnje ženskemu sodelovanju, kar je na poprečno ženo delalo vtis, da je vse eno, če ostane doma v kuhinji in pri otrokih.

Posledica te kratkovidnosti je, da imamo danes med seboj mnogo premalo dobrih voditeljic, in da se velik del našega žentva ne zanima za delovanje naših gospodarskih in prosvetnih organizacij. Preden je človek dober za neko delo, ga je treba vposobiti zanj. To velja tudi za ženo. Toda naša žena je bila v tem pogledu preveč zanemarjena, preveč podcenjevana in je bila deležna mnogo premalo vzpodbude, da bi smeli zahtevati od nje več kakor smo z njo dosegli.

Marsikje naletite na slučaj, da je mož napreden delavec, njegova žena pa najmanj popolnoma mlajna, če ne naravno nazadnjaška. Kdo je kriv tega? Žena sama? Vprašajte jo, kolikokrat se je inteligentno potrudila, pridobiti ženo za napredno stvar, ki razloži napredne ideje ter jo navajati k čitanju naprednih časopisov, pa boste spoznali, da bi bilo skoro čudno, če bi bila žena drugačna. Kajti mož vas bo najbrž zavrnil, da se s tem ni utegnil ubjati, temveč je ženo enostavno prepustil samo sebi in vplivom iz otroških let, ki je tako niso nikdar spustili iz oblasti.

Kakor možkega, tako je treba tudi žensko najprej vzgojiti, če hočemo, da bo koristila gibanju za osvoboditev človeštva. Nazadnjaške sile se dobro zavedajo, kako močan faktor je žena, zato se ne austražijo nobenih stroškov v zvezi s tako vzgojo, ki privede ženo v njihove mreže. Zato se bo treba tudi pri nas bolj potruditi, ako hočemo, da bo naše žentvo bolj aktivno sodelovalo pri naših naprednih organizacijah in gibanjih.

V prvi vrsti je to naloga našega tiska, ki bo moral posvetiti mnogo več pažnje in prostora vprašanjem, ki se tičejo žene in se bolj zanimati za njeno delo. Ji svetovati in pomagati ter jo s pohlavno besedo bodriti in vzpodbujati k nadaljnjemu in pospesjenemu delu. Naš tisk je doslej to nalogo bolj ali manj zanemarjal.

Tudi naše podporne organizacije bi morale posvečati več pažnje vprašanju ženske reprezentacije v njihovih glavnih odborih. Če hočemo imeti več voditeljic kot jih imamo, si jih moramo vzgojiti. V večini odraženih žen od odgovornih položaj pa se ne vzgaja novih voditeljic. V tem osiru je potrebna sprememba, da bo naša žena čutila, da je prav tako važna za organizacijo kot mož.

Na kratko povedano, je potrebna reforma tako doma kot v našem javnem življenju. Od moža se zahteva, da ne brani ženi udeleževati se na društvenem, prosvetnem in političnem polju, temveč jo celo navaja v to in ji pri tem pomaga z nasveti in drugače, od organizacij pa več pozornosti in več vpoštevanja.

PROGRESIVNE SLOVENKE V AMERIKI

Če hočemo ženo vposobiti za sodelovanje z moškimi, je moramo najprej vzgojiti. V ta namen so potrebne napredne ženske organizacije. Slovenske napredne žene v Clevelandu so pred dobrimi šestimi leti uvideli to potrebo in ustanovile organizacijo, ki se imenuje Progresivne Slovenke v Ameriki. Na želost pa ta organizacija izven Clevelanda ni še dosegla posebnih uspehov. Zdi se, da še danes ni pravega razumevanja za to organizacijo v drugih naselbinah, ker ni skoro nikjer nobenega navdušenja zanj. Saj smo se komaj dobro začele organizirati, ko smo že dobile nekaj curkov mraze vode za vrat, namesto bodrila ali vzpodbude besede. In vendar smo ustanovile to organizacijo predvsem zato, da se ustvari protitežni klerikalnemu prodiranju v vrste našega žentva.

Tiste čase je bilo že mnogo naših naprednih žensk v klerikalni Slovenski ženski zvezi, ki jih je zvalila v svoj krog pod pretvezo, da je agolj organizacija za zabavo in kratke čas. Marsikatero izmed njih smo pozneje preprečile, da je bila zašla v napadno družbo ter jo pridobile v naše vrste, marsikatera pa je še danes tam. Če bi nas ne bilo, pa bi bile še vse tam.

Progresivne Slovenke smo še mlada in majhna organizacija, toda smo izvršile še veliko dobrega

deja. V Clevelandu, kjer imamo pet krozkov, katerih članice, žene in dekleta se pridno udeležujejo naših sej, ker so zanimive, smo priredile že dolgo vrsto predavanj o združnem gibanju, higijeni, vzgoji, vrtnarstvu, zdravju in tudi o raznih svetovnih vprašanjih. Me smo vedele, da smo prišle na to polje pozno, vedele pa smo tudi, da ne prezpozno.

Čudešev nismo ustvarile in jih nikdo ne bi mogel pričakovati od nas, vendar sem kot večletna bivša glavna tajnica dovolj seznanjena z delovanjem te organizacije, da lahko rečem, da smo dosegle precej lepih uspehov. Marsikatera naša članica, ki se poprej ni zanimala za take stvari, se danes zanima za naše organizacije in aktivnosti. Druge spet z boljšim razumevanjem gledajo na aktivnosti svojih mož in jim skušajo pri tem pomagati. Poleg tega smo bile vedno pripravljene, gmotno in moralno pomagati našim čitalnicam, pevskim in dramskim društvom in drugim kulturnim organizacijam kot sta na primer Cankarjeva ustanova in Prosvetna matica. S tem smo deloma popravile škodo, ki je nastala, ko se je klerikalna Slovenska ženska zveza vsled nebrzižnosti v naprednih vrstah vstopila med naše žentvo. Te naše žene, ki so šle na njihove imanice, bi nikdar ne postale članice SEZ, če bi imeli naprednjaki svojo lastno žensko organizacijo pet let poprej. In da je nismo me ustanovile pred šestimi leti, bi bilo danes še mnogo več naših žensk pri SEZ.

Če hočemo, da bo ta naša organizacija lahko uspešno nadaljevala svoje delo, ji bo treba dati vsaj možno oporo, kakor klerikalci pomagajo svoji SEZ. Treba nam je pomagati pri našem vzgojnem delu, ki ga vršimo med našim žentvom. Naše časopise mora posvetiti več pažnje ženskim vprašanjem, slovenski delavski ženi in vprašanju njene vzgoje. V tem pogledu je marsikaj že zamujeno, toda marsikaj se še vedno da doseči. Dobro voljo je treba pokazati, pa bo šlo.

Jaz sem prepričana, da bi bilo tudi za Prosvetno matico in JSZ bolje, ako bi se naša napredna javnost bolj zavedala dolžnosti napram Progresivnim Slovenkam, saj me vendar vzgajamo naše žentvo v istem duhu. Zato priporočam Dvanajstemu rednemu zboru JSZ in Prosvetne matice, da posveti posebno pažnjo temu vprašanju in nam ponaga, da se ideja Progresivnih Slovenk razširi med naše žentvo širom Amerike. S tem zbor ne bo koristile Progresivnim Slovenkam, temveč tudi JSZ in Prosvetni matici, ki bosta lahko uspešno nadaljevali svoje delo le s pomočjo ženske naprednega žentva. Naš končni cilj je tudi vaš, torej pojdimo drug drugemu na roke in večji uspeh nam bo zagotovljen.

NAŠA ŽENA IN KLUBI JSZ

Naj na kratko omenim tudi dejstvo, da se naše žene v splošnem ne zanimajo dosti za klube JSZ in njihove seje. Vzrok temu je isti, kot sem ga že omenila v tem referatu: ženskim vprašanjem se ne posveča nobene pažnje, zato se zde seje klubov našim ženam presuhozarne in nezanimive. Naši možje ne znajo pridobiti žensk za politično sodelovanje. Če bi ti klubi posvečali več pažnje vprašanjem, ki zanimajo ženske, bi postali privlačnejši za nje in bi jih utegnili dobiti v svoje vrste. To bi se lahko doseglo s pomočjo predavanj o ženskem gibanju, o ženskah v literaturi, o vzgoji otrok in tako dalje.

Meni se vidi, da smo v Clevelandu postali marsikje bolj uspešni, odkar imamo Progresivne Slovenke, ki vrše zdaj delo, ki je bilo poprej dolga leta zanemarjano — vzgojno delo med našim žentvom.

VZGOJA OTROK

Vzgoja otrok je silno važna stvar. Kar mati otroka nauči, ne bo zlepa pozabil, temveč se ga bo držalo skozi zrela leta v starost in do groba. Za naše otroke je izredno važno, da jim damo tako vzgojo, ki jih bo vposobila, da bodo lahko zavzeli naše mesto, kadar nas več ne bo. Otroku je treba vcepiti zavest, da je delavec tista sila, ki drži svet na svojih ramah in da mu zato gredo po pravici tudi sadovi tega dela, kar se danes še ne godi, a bo prišel čas, ko bo ta pravica obveljala. Otroci, ki mu mati položi v dušo ta nauk, ga ne bo zlepa pozabil in bo morda pod njegovim vtiškom postal borec za lepšo bodočnost človeštva. Kajti materini nauki se vjaneje najgloblje v srce. Naš pisatelj s. Eubin Kristan je zapisal v članku o Zeni-Materi, ki ga je postal urednik Priloge Progresivnih Slovenk: "Otrokom je mati najbližja in le v tistih časih, ko je bilo šolstvo nerazvito in le izvoljenim dostopno, je bil ta stik še intimnejši kot sedaj. Tudi če se je odrasli sin osamosvojil tako kot da je med njim in materjo zid, visok do neba, ni mogel izpuliti iz sebe semena, ki je padlo v njegovo dušo iz materinih povesti, iz njenih nasvetov, iz vse njene vzgoje in marsikatera njegova misel je bila materina misel, marsikatero njegovo dejanje je vzniknilo iz kati, ki mu jo je mati položila v srce, če tudi se tega ni zavedal."

Delavska mati mora vzgajati svojega otroka v duhu razreda, iz katerega izhaja, mu predočiti krivice, ki se temu razredu gode in ga navajati k človečanstvu in demokratičnosti.

Med nami se je v tem mnogo zamudilo, vendar bi se še marsikaj dalo popraviti, ako bi se resno zavzeli.

Temu vprašanju smo v preteklosti posvečali vse premalo pažnje. Če hočemo, da naše prisadevanje ne bo ležlo z nami vred v grob, bomo morali pokazati več zanimanja za te važne nalogo. Ta naloga sicer spada v prvi vrsti v področje žene, toda ona lahko uspešno vrši svoje delo le tedaj, kadar je deležna vsestranskega zanimanja in sodelovanja.

Upam, da sem s tem odgovorila na naslovno vprašanje mojega referata. Kakor sem že poudarila, je bilo na tem polju mnogo zamujeno, toda marsikaj se lahko popravi, zlasti sedaj, ko imamo organizacijo Progresivne Slovenke, če hoče ta organizacija našla potrebno razumevanje in sodelovanje pri ostalih naših naprednih organizacijah, vključevši JSZ in Prosvetno matico. Me smo pripravljene, če se je v pripravljene sodelovati, bomo skupaj lahke nadomestili marsikaj, kar je bilo v preteklosti zamujeno in skupaj napredovali.

PISMO IZ CLEVELANDA

Piše IVAN JONTEZ

Bivši stotnik v španški republikanski armadi, Drago Gustinčič, ki pa po vsem videzu nikdar ni videl fronte, temveč je v Albacetti vršil službo Stalinskega cenzorja in propagandista, je poslal "Napreju" članek (najbrže iz Rusije, kajti domov v Jugoslavijomu prejkone ni dišalo), v katerem trdi, med drugim, da so "slovenski klerikalci in socialisti v Ameriki držali v temi ameriško slovensko delavstvo", ki ga je šele "Naprej" osrečil z "lučjo", ki mu zdaj kaže "pravo pot" skozi džunglo sodobnega političnega in ekonomskega socialnega kasa.

Gustinčič je izobraženec. Kot tak bi bil lahko vsaj toliko pameten, da bi uvidel, da je nevarno metati bumerang na cilj, ki je skrit v grmovju lastnega nepoznanja obravnavane stvari. Če že noče ali ne sme biti pošten napram svojim socialističnim nasprotnikom, kakor tudi njegov gospod in vzor v Kremlju ni bil še nikdar pošten napram svojim nasprotnikom, bi bil lahko vsaj toliko previden, da se ne bi naravnost izpostavil zasluženim očitkom, da ne ve, o čem pisari.

Dejstvo je namreč, ki ga deset tucatov "Naprejev" in Gustinčičev ne spremeni, da se je zahvaliti ravno neutrudnemu in neutršenemu delu in boju slovenskih socialistov v Ameriki, da ni ameriška Slovenja popolnoma v oblasti naših klerikalcev, kakor je bila nekoč, preden so se pojavili na ameriški slovenski pozornici svobodomislci kot Martin Konda in socialisti kot Jože Zavertnik, Ivan Molek, Eubin Kristan in drugi ter organizirali uspešen boj proti klerikalizmu! In potem so bili slovenski socialisti vsa desetletja do danes hrbenica in glava vsega naprednega gibanja med ameriški Slovenci! Da ni bilo teh, po "Napreju" in inženirju Gustinčiču tako zaničevanih in obrekovanih slovenskih socialistov, bi bila še danes ameriška Slovenja en sam ogromen Lemont, kjer bi na primer tudi ne bilo nobene prostora za zgararske, zavajalne lističe "Naprejevega" kalibra!

Če bi slovenski socialisti v Ameriki nikdar ne bili dosegli nič drugega kot to, bi bili s tem več kot opravičili svojo eksistenco. Toda to ni bilo vse, kar so storili v zadnjih štirih desetletjih! Kdor hoče videti, lahko vidi nešteto sadov dela slovenskih socialistov v Ameriki — na podpornem, gospodarskem, kulturnem in prosvetnem polju. Ameriški slovenski socialisti so bili in so še najpotentnejša sila napredka med ameriški slovenski delavci; njim se je zahvaliti, da je danes velik odstotek našega delavstva razredno zavednega in strokovno ter politično sposobnega za sodelovanje pri izvrševanju nalog, pred katerimi stoji ameriško delavstvo.

Lahko je zabavljati in obrekovati potem, ko drugi preonejejo in posejejo ledino; lahko je sejati ljuljiko v pšenico. Toda to ni delo za osvoboditev delavstva, temveč navadna sabotaža poštenega delavskega gibanja!

Ej, vi jalovi "odrešeniki"! Kje pa ste bili, ko smo pri nas orali ledino? Ni vas bilo na spregled? Toda danes bi se radi polastili sadov setve, po lagodnem gestu: Ne sej, toda žanji! Toda bodite brez skrbi, ne bo se vam treba potiti pri spraviljanju žetve, ki je niste nikdar zaslužili, kajti slovenski socialisti še dolgo nismo "vrgli puške v koruzo", kakoz se glasi vaša pobožna želja.

"Naprej" tudi nekaj stoče o ljudeh, ki so baje nekoč delali za nas, čim so pa uzrli "luč" pri "Napreju" in se zaleteli vanjo kot veša, smo jih pa začeli nehvaležno brcati. Ampak človek, zaradi katerega "Naprej" stoče, ni storil drugega za našo stvar kot da je nekaj mesecev visel na ramah naših clevelandskih sodrugov in sem pa tja na kaki prireditvi v točilnici "zabokal", kakoz pravimo Gorenjci pevcom brez posluha, potem pa, ko so mu povedali, da je te

Te dni sem videl proti-nacijski film "The Mortal Storm". Film je mojstrsko delo filmske umetnosti. Kdor še ne razume, kakšna strašna tragedija je doletela nemški narod, ko ga je zajahala besna nacistična zver, naj ne pozabi iti gledati tega filma. Še posebno ga pa pripravim onim, ki menijo, da "tudi fašistična diktatura navsezadnje ni tako slaba in ima svoje svetle strani"... "The Mortal Storm" jim bo pokazal, kaj čaka ljudstva, kadar jih dobe pod oblast močje, v katerih je ugasnil sleherni plamenček človečanstva.

Prijatelji "Cankarjevega glasnika" naj ne pozabijo, da se bo vršil v nedeljo 11. avgusta piknik Cankarjeve ustanove na clevelandski farmi društva SNPJ. Na svidenje!

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

Glavna potreba za nominiranje socialistične liste v večini držav so podpisani na peticije in gmotna sredstva.

IZ VUKOVE ZAPUŠČINE

IVAN VUK:

SAJASTI MOŽ S ČARODEJNO METLO

(Nadaljevanje in konec.)
Esem metlo, Esem, ali nikjer je ni... Grem v sobo, v jedilnico, v spalnico, v shrambo...

sem se vaše obleke, veste, z dvema grstoma. Polna sta bila saj. S prsti sem takoj pritisnila na srečko sajasti žig...

Emejali smo se.
"Drugič nekoč grem po ulici in veste kaj se mi prigodi? ... Od nekdaj pribežli takorekoč brez sapa neko dekle. Nisem mel niti časa pogledati, kakšna je, kar me zgrabi za gumb in ga začne trgati, govorec:

Se vedno sem se branil. Ali gospa je nevoljno rekla:
"Bog me bo kaznoval, če ne vzamete. Objubila sem in objubo moram držati."

"Vse je rešeno... vse je dobro..."
"Kaj je rešeno, kaj je dobro, sem rekel in se branil.
"Vse", pravi. "Samo gumb mi dajte!"

Kaj sem hotel? Da bi je Bog ne kaznoval, sem vzel tisti tisočak. Še lepo zahvalil sem se zanj. Da sem ji še kosček metle. Celu bi ji dal, če bi rekla. Tako, vidite, mi je ta vera tudi enkrat prinesla srečo."

"Gumba pa ne morem dati, glej no", sem se branil. "Zakaj vam bo moj gumb?"
"Nujno mi je potreben. Zelo pomemben je!"

Nasmehnil se je in pomencal z dlani.
"Vse od takrat najraje hodim, ako imam čas, mimo prodajalen, ki imajo srečke."

In jela je nervozno trgati gumb z obleke. Jaz pa ne dam. Tako sva se mikastila.

"Kako pa je z vami na Novega leta dan", sem vprašal dimnikarja ob neki priliki.

"Vse moje življenje mi uničite", je rekla. In videl sem solze v njenih očeh. Kaj sem hotel? Pustil sem, da mi ga je odtrgala. Nočem ji uničiti vsega življenja...

"Oho, ponekod nas kar naroče. Točno ob polnoči moramo priti. To pomeni, da bo celo leto sreča v tisti hiši. In mi hodimo, po pet, šest metel zademen na hrbet. Če kaj ostane, gremo še v kavarne in gostilne, da se oguli še tisto, kar je ostalo."

"Oh, pravi, vi ste to?"
"Da, jaz", sem rekel.
"Vidim, da ste vi!"

"Moj žep takrat čuti srečo. Kljub krizi!"
"Za srečo se torej vsak žrtvuje?"

"Koga vendar mislite", sem vprašal, ker nisem vsega tega razumel. "Ne poznam vas!"

"Gotovo. Sreča je tista vila, ki bi jo rad vsak objel ali bi rad, da bi ga objela. In če jo mi dimnikarji res nosimo, zakaj bi pri tem ne zaslužili?"

"Nič ne de", je rekla. "Jaz vas pa poznam!"

"Lepe doživljaje imate, kaj?"
"Kakor se vzame. Lepe, večsi pa tudi takšne, ki si jih ne želimo. Zgodilo se mi je že, da me je kaksna roznata in neparfimirana gospa objela in poljubila. Mene, tako sajastega. Ha..."

"Izlekla je iz torbice tisoč dinarjev. Bankovec za tisoč dinarjev."

"To vendar ni neprijetno?" sem se smejal.

"Vzemite. Vaš je", je rekla in mi ga nudila.

"Objem in poljub gotovo ni neprijeten, če je iz srca. Ali to je bil objem in poljub radi sreče?"

"Razburil sem se. Kako bi ne? Bankovca za tisoč dinarjev mi ni še nikdo ponujal kar tako."

"Pa se ni umazala s sajami?" Dimnikar je pokazal bele zobe s sajastega obraza.

"Ne zamérite", sem se branil. "Motite se. To ni moje!"

"Na rdečih ustnicah so se držale saje. Ali to je predpisano. V njenih očeh sem videl srečo. In to zato, ker sem namreč kot dimnikar bil tisto jutro prvi izmed moških, ki so prišli v hišo."

"Tudi na to računajo?" sem vprašal.

"Če grem mimo stavbe in me vidijo, govore: Glej ga, črnega, denar bo. Kmalu bo sobota. Tako govore če tudi je morda še le pondeljek."

"Da. V katero hišo in stanovanje v tistem mesecu pride dimnikar?"

"Popoldan pa Bog varuj srečati dimnikarja. To pomeni neerečo. Če pa srečajo dimnikarja in kaplana skupaj, tedaj pa je najboljša takoj iti v cerkev in moliti. Dva črna, govore in se kar križajo."

"Torej ste nosilci sreče le dopoldan?"

"Tako je, samo dopoldan. In še to čim bolj zgodaj v jutru, tem večja sreča."

"Tako je z nami dimnikarji in z našimi metlami!" je rekel, ko sva končala razgovor. "Misterijozne pojave smo, ki prinašamo srečo, Ali, veste, ni vedno tako lepo, Nismo vedno tako sprejeti."

"Če se nam zgodi pri snaženju najmanjša neprivlaka, da stresemo na tla ali kam le malo saj, je pa kakor bi furtje oživele. Kuharice in služkinje te ozmerjajo kakor psa. Pred nekaj dnevi se mi je to zgodilo. Samo malo saj je zletelo po nerodnosti na tla, pa je bil joj. "Pre-

ZIDJE BRANIJO "SVETO DEZELO"

Palestino, ki je angleški protektorat, napadajo v tej vojni italijanski letalci. Na vrhnji sliki so šidovski aviatiki v Sveti deželi, ki jih vežajo Angličani za vojno z Nemčijo in Italijo. Vzdržujejo se s pomočjo sklada, ki ga v namen obrambe Palestine zbirajo ameriški Zidje.

nikar prvi, je vsa družina srečna.
"Potemtakem stanovalci hiše kar med seboj tekmujejo, kam bo dimnikar prvi prišel?"
"Saj tudi tekmujejo. Celu spori radi tega nastajajo, čes, zakaj bi ne prišel prvi k nam Pa se naposed pogode tako, da k vsaki stranki grem vsak mesec kot prvi."

"Kako pa je, če srečata dimnikarja ženin in nevesta, čegresta k poroki?"
"Tedaj se ves spreved ustavi. Dimnikarja povabijo, da mora priti na gostijo. Seveda v dimnikarski obleki, brez saj, a vendar s sajastim obrazom. Če to naredi, je gotovo srečen zakon."

"Ste že bili kdaj na taki gostiji?"
"Ze nekajkrat", je rekel. "Oblekel sem se v paradno dimnikarsko obleko. Obraz sem imel sajasti. Imenitno so me sprejeli. Pil sem in jedel kar in kolikor sem hotel. Ko smo trkali, je najprej pil ženin, potem nevesta in nato jaz iz enega in istega kozarca. Ko se je plesalo, sem moral plesati z nevesto. Veste, v paradni dimnikarski obleki na taki gostiji, kjer je vse svatovsko, se slikovito prileže dimnikarska obleka. Nisi tam kakor drugi, ampak si — sreča."

"Kaj pa pomeni dimnikar, če ga srečajo, ko novorojenčka h krstu nesó?"
"Nič posebnega. Če je otrok fantek, bo župnik. Če pa srečata boter in botra dimnikarja s krsta grede pri njivi, ki je obraščena z deteljo tedaj se bo z otrokom vse tisto zgodilo, kar si je mati mislila pri porodu."

"To je vendar nevarna reč", sem rekel.
"Zmajal je z rameni in rekel: "Mogoče pa ima mati ko rodi vsekakor kaksne želje in hrepenenje kljub bolečinam."

"Mogoče", sem rekel.
"Tudi delavci", je rekel dimnikar, "verjamejo v dimnikarja. Ali ti bolj po delavsko."

"Kako?"
"Če grem mimo stavbe in me vidijo, govore: Glej ga, črnega, denar bo. Kmalu bo sobota. Tako govore če tudi je morda še le pondeljek."

"Ali prinašate dimnikarji srečo ves dan?"
"Popoldan pa Bog varuj srečati dimnikarja. To pomeni neerečo. Če pa srečajo dimnikarja in kaplana skupaj, tedaj pa je najboljša takoj iti v cerkev in moliti. Dva črna, govore in se kar križajo."

"Torej ste nosilci sreče le dopoldan?"
"Če se nam zgodi pri snaženju najmanjša neprivlaka, da stresemo na tla ali kam le malo saj, je pa kakor bi furtje oživele. Kuharice in služkinje te ozmerjajo kakor psa. Pred nekaj dnevi se mi je to zgodilo. Samo malo saj je zletelo po nerodnosti na tla, pa je bil joj. "Pre-

šč", se je zadržal kuharica. "Ali ti riblješ tla? Kaj ne veš paziti?"
In zgrabila je metle, jih vrgla na hodnik, mene pograbila za ramena in me kar sunila skozi vrata. Še vedno ji je reklo z ustnic. "Prešič..."

"No", sem se smejal, "morala je biti že nekaka stara kuharica."
"O, kaj stara, hm... Mlada punčara, mikavna, da bi se človek ne branil. Drugače sva se sicer poznala, ali tiste saje... bog obvari, strašna je bila..."

"Mogoče je pa tudi v tem kakšna vera, če se razsujejo saje?"
"Mogoče", je rekel dimnikar. "Pošteno me je ozmerjala. Prešič mi je rekla..."

Videl sem, da se ni mogel umiriti. Mogoče je bilo res poznanstvo, tisto, ki veže fanta na dekleta in dekleta na fanta... pa so razsute saje kaj pokvarile. Mogoče? Bo že kako uredil. Iz tega sem pa videl, da vsi ne verujejo v dimnikarsko čarobno moč za srečo."

Nekaj o ljudeh, razmerah in agitaciji
Elizabeth, N. J. — Pričakovala sem, da vam v kratkem pošljem kaj novih naročnikov, kajti nekateri so mi bili objubljeni, da se naroče na Proletarca čim jim to dopusti zaslužek. A nedavno pa so bili še ob tistega starjo ga imeli. Kajti tukajšnja strojna (ledrarna) je tovarno prodala in svoj obrat pa prenesta nekam v W. Va., kjer dobi delavce po 13 do 14 dolarjev na teden. Med odpuščenimi je bil tudi moj mož in A. Sprogar.

V drugih obratih so tukajšnji Slovenci se precej dobro zaposleni in primerno zaslužijo.
Glede aktivnosti pa se ne moremo pohvaliti. Je veliko brezbriznosti med našim ljudstvom. Zabava se največ s pijatvo. To razvado širijo tudi med mladino. Stari pravijo, da je to bolj pametno kakor pa se brigati "za ta neumni šport".

Ni kaj pametno se ne zdi človeku, ko vidi očeta siliti sina v pijačo, češ, da bo bolj vesel. Pravi mu: "Ko sem bil jaz v tvojih letih, sem imel vsako nedeljo drugo dekle. In vsako nedeljo sem prišel domov od maše ali večernice ves krvav in raztrgan..."

Kaj si morejo otroci misliti o svojih starših, ko jim tako govore, in o slovenski deželi, iz katere so se priselili! Ni čudno, da zaničujejo tujerodce in Evropo, čeprav so tudi sami šteti mednje.
Upam, da ni povsod tako. Z agitacijo pa je križ. Če prodajam Am. druž. koledar, ponujam Majski Glas ali Proletarca, pa mislijo, da delam to zaradi denarja, ki si ga spravljam s tem delom.

Ako mi kak koledar ostane, ga dam onim, kateri bi ga naročili, če bi mogli in vsoto zanj pa sama poravnam. A ljudje, ki mislijo tjavendan, najraje zabavljajo. Tudi proti SNPJ se celo nekateri člani veliko zabavljajo namesto da bi sodelovali sebi in nji v ponos.
Skušala bom dobiti Proletarcu tudi v bodoče kaj novih naročnikov.
A. Oblak.

PROSVETNA MATICA

V fond Prosvetne matice so vplačala društva, klubi JSZ in druge organizacije v meseci april, maj in junij 1940 kot sledi:

Table with 2 columns: Številka in kraj društva, Vsota. Lists various organizations and their contributions.

DRUGE ORGANIZACIJE
Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O. 12.00
Soc. pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich. 9.00
Pevski zbor "Triglav", Kirkland Lake, Ont., Kanada 6.00
Skupaj \$228.64
Tajništvo P. M.

O obisku v Minnesoti

Cicero, Ill. — Naše počitnice smo letos spet imeli blizu mesta Ely v Minnesoti. Tu, na severu, je res kraj miru, kjer se človek, ki pride iz mestnega vrviča, več kot odpočije. Povsod okrog Elyja so mikavna jezera in gozdovi.

Niso pa v teh krajih — v severni Minnesoti — samo gozdovi, jezera in letovišča, nego tudi največje plasti železne rude, kar jih premorejo Zedinjene države. Tisoče Slovencev je izdelalo v železnih rudnikih severne Minnesote. Vseled nove tehnike je treba sedaj le malo delavcev. Namesto njih delajo stroji.

Rudniška družba, ki je podružnica velike jeklarske korporacije (USSC), uposljuje zadnja leta največ družinske očetje. Mladi fantje imajo le malo priložnosti za delo v rudnikih. Tudi za dekleta ni prilik dobiti delo v teh krajih. Nekaj jih je uposlenih v pisarnah, v letoviščih, v trgovinah in restavracijah in to je vse. Kar je odvsih, se selijo v velika mesta, da v njih dobe priliko za zaslužek.

Srečne se štejejo družine, v katerih je oče ruder in stalno dela. A takih je malo.
Mesta v severni Minnesoti so majhna, toda prikupna. Okrog

KNJIŽEVNI VESTNIK

CANKARJEV GLASNIK
Cankarjev Glasnik, julijska številka, ima sledečo vsebino: Tragične iluzije (uvodnik); E. K.: Naš Prusek; Jakob Zupančič: Biser; Anton Debeljak: Očetu v slovo; Ivan Jontez: Malodušnost; E. K.: Julkina zmotna (nadaljevanje); Anton Debeljak: Topla tišina; E. K.: Drečjetova pot (nadaljevanje); O začetkih življenja; Ebin Kristan: Čudotvorna smrt (nadaljevanje); Anton Debeljak: Pismo okraj groba.
Poleg tega vsebuje več krajših notic in sporočil.

Ob enem je Cankarjev Glasnik s to številko skončal svoje tretje leto. Vsebinska celega letnika mu je priložena.
C. G. stane \$3 na leto, \$1.50 za pol leta. Urejuje ga Ebin Kristan, upravnik je Louis Zorko. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

MLADINSKI LIST
Mladinski list, avgustova številka — revija za mladino, ki jo izdaja SNPJ, vsebuje med drugim slovenski del: Vra-

so farmarji, med katerimi je tudi nekaj Slovencev. Eden izmed njih, ki živi blizu Elyja, je John Teran. On je znan da leč naokrog vsled svojih bojev za unijo (boril se je za organiziranje rudarjev v severni Minnesoti že pred več ko 30. leti), za SNPJ in za Proletarca. Pravijo, da ni v Elyju in okolici nikogar, ki bi ga mogel nadomestiti v teh aktivnostih, posebno ne za Proletarca. Mi smo ga očiskali vsakokrat, ko smo prišli na Ely, in tudi letos. Izvedeli smo že prej, da je nekoliko boljan, zato smo se še bolj pozurili k njemu. Bil je na travniku blizu doma, kjer so moški, ki jih je imel najete, imeli opravka z mrvo. Ko je videl, da je zapeljal na njegovo dvorišče avto, se je vrnil proti domu.

Saj ni tako hudo, sem si mislila, ko sem ga ugledala in ga vprašala, kako se počuti. "Nič dobro, bolezen je za nadlego," je odgovoril. A vseeno se je šalil in to me je znova razveselilo, da bo kmalu okreval.

Mrs. Teran je bila v hiši in pekla kruh ob enem pa pripravljala večerjo za delavce, ki so sušili mrvo.
Ko je naš avto brzel proti Elyju, so bile moje misli še zmerom pri Teranu. Zelo želim, da bi ta delavni naš pionir res kmalu okrevl in nadaljeval svoje delo za napredek ljudi, kateremu je posvetil že toliko svojih let.

Kristina Turpin.

Piknik Cankarjeve ustanove

Cleveland. — V nedeljo 31. avgusta se vrši na združni farmi društev SNPJ piknik Cankarjeve ustanove. Prebitek je namenjen v korist Cankarjevemu Glasniku. Vsi prijatelji zabave in dobrega naprednega časopisja so vabljeni, da se udeležijo tega izleta. — J. P.

Pridobite prijatelja, da se naroči na Proletarca.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Chicago, Ill. — Ker je tako naneslo, da smo začeli beležke o naših aktivnostih delati tu najprej, je tudi začetek za danes s Chicago. Naročnin smo pridobili: Joe Drasler 2, Frank Zaitz 4, Frank Bizjak 2 in Angela Zaitz 6, Kristina Turpin iz Cicera pa se je nahajala na počitnicah na Ely, Minn., in tam dobila 4 naročnine, zraven pa še prispevala \$7.20 v tiskovni sklad. Vanj so prispevali še sledeči: Fred A. Vider \$5; Anton Garden \$3.65; Filip Godina \$4 in John Sprohar \$2.

Parkhill, Pa. Od tu je poslal 3 naročnine naš stari bореc v socialističnem gibanju, Frank Podboy. V pismu pravi, da se strinja z zaključki XII. zborna JSZ glede reorganizacije naše Zveze.

Osage, W. Va. John Gallon, ki se od časa do časa oglašil s kako naročnino, je tudi zadnji teden poslal eno.

Rock Springs, Wyo. Pa naš stari agitator John Jereb? Poročja, da je imel počitnice in dobre čase z ribolovom. Ko se je vrnil domov, se je spornil tudi Proletarca. Poslal je 3 naročnine.

Girard, O. John Kosin je poslal 4 in John Bogatay 3 naročnine. Oba sta stara naša agitatorja, posebno Kosin in obeta, da bomo še slišali od njiju.

Bridgeport, O. Klub "Naprej" št. 11 JSZ je prispeval \$5 v tiskovni fond, enega pa je dodal še Jože sam.

Latrobe, Pa. V Fradelovi dvojici ima Proletarac in naš pokret dobra zastopnika. Pred kratkem sta bila na seji westmorelandske federacije SNPJ in Mary je tam dobila 4 naročnine, zraven pa še nabrala \$11.54 v tiskovni fond.

Oglesby, Ill. Tone Udovič je poslal naročilo za znamke za klub št. 3 JSZ, zraven pa 6 naročnin na list.
Cleveland, O. Na metropol-ski fronti je bilo bolj mirno zadnjih par tednov. Le Jože Lever je poslal 2, Frank Barbič 2 in Jennie Dagarin 3 naročnine.

Dne 25. avgusta bo piknik kluba št. 1 JSZ na "kranjskem hribčku"

Chicago. — Včasih so čikaški Slovenci pogosto prirejali izlete v forest preserve nad Skavičevim vrto. Tako je tisti kraj dobil ime "kranjski hribček". V nedeljo 25. avgusta priredi tam piknik klub št. 1 JSZ. Rokajki v Chicagu, Ciceru in sosednih naselbinah so vabljeni, da si rezervirajo omenjeno nedeljo za poset našega piknika, ki bo skoz in skoz družabna prireditve. "Kranjski hribček" je na mikavnem kraju in vsa okolica je lep gozd. Komur je za "prosto naravo", tu jo je v izobilju. — P. O.

Izlet kluba št. 49 JSZ

Cleveland. — Klub št. 49, to je, njegovi člani, so bili letos veliko zaposleni ne samo s pripravami za zbor JSZ in Prosvetne matice, ki se je vršil julija v SDD na Waterloo Rd., nego tudi na drugih prireditvah.

Svoj izlet ali piknik pa priredi v nedeljo 25. avgusta na farmo SNPJ. Vsi prijatelji kluba in somišljeniki in enako drugi rokaji so nam dobrodošli v namenu, da se skupno zabavamo in vzajemno pomagamo delavskemu gibanju med nami.
J. P.

Tuji novinarji na Ogrskem pod cenzuro

Madžarska vlada je 2. avgusta sporočila tujim novinarjem v Budapešti, da ne smejo pošiljati iz Ogrske nikakršnih takih poročil, ki bi bila neprijetna očišču (Italiji in Nemčiji).

Veliko prosilcev za državljanstvo

V Chicagu je dobilo v minulem fiskalnem letu (končano 30. junija) državljanstvo 30.293 tujerodcev, med njimi 1.714 Jugoslovanov.

Advertisement for Slovenian and English books. Text: SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE. Največja slovenska knjigarna v Zed. državah. Pišite po cenik PROLETARCU. 2301 S. Lawndale Ave., Chicago.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Dragotin Gustinčič se je oglašil v Napreju za Napreja. Od kje? Iz Španije? Iz Francije? Iz Jugoslavije? Ali pa je vse skupaj nov trik po Bartulovičevemu kopitu?

Hrvatski komunisti so ob enem tudi veliki hrvatski patrioti. Trdijo, da je njihov Radnički Glasnik "jedina hrvatska novina in Sjedinišnjem Državama, koja je ostala verna avomu Hrvatskom narodu..." Nekateri slovenski socialisti se še spominjamo, kako so komunisti smatrali patriotizem za zločin in besedo "patriot" so rabili za psokvo. Sedaj pa so oni med Hrvati večji patriotje kot vsi ostali hrvatski narodnjaki.

V Lemontu so pred par tedni blagoslovili novo franciškansko semenišče, ki je baje stalo 100 tisoč dolarjev. Med ameriškimi Slovenci je torej za cerkev čezdalje več denarja. Na otvoritveno slavnost je prišlo iz bližnjih in daljnih župnij "tisoče vernih rojakov", da vidijo novega čikaškega nadškofa ter prejmejo njegov blagoslov. Ampak niso prišli samo po dušni blagor. Kajti popili in pojedli so vse, kar so jim pripravili. Mnogi so odšli gladni in se sedaj v dopisih pritožujejo, čemu niso kuharice kupile več hrane. "Pa bi se bili v naprej prigrasili zanjo," odgovarjajo one. V A. S. poročajo, da je bil dobiček tega slavnosti jako velik in bi bil še večji, ako bi nabavili vsega zadosti za vse.

"Nazaj" piše, da so slovenski socialisti "vrgli puško v koruzo". Se nikdar ne! Pač pa jo je vrgel "Nazaj". Mar ni bil nekdo glasilo "antifašističnih" slovenskih delavcev? Mar ni nato svoje protifašistično geslo zatajil in zagovarjal pakt s Hitlerjem? Mar ni v volilnih kampanjah agitiral za politike demokratske in republikanske stranke in oglašal prireditve "čip političnov"? Kaj bi "Nazaj" drugega sploh mogel biti kot švigašvaga!

V Barbertonu so imeli Slovenci za župnika nekoga Medina, ki je bil odstavljen in na njegovo mesto pa poslan kapitan Jager iz Clevelanda. "Nazaj" je bilo hudo za prejšnjega župnika, "ker je bil odločen delavski zagovornik in organizator... Če bi bil navaden (!) kapitalistični sluga v duhovniški suknji bi bil lahko ostal na svojem mestu, kjer so ga farani potrebovali, da jih dvigne in organizira, da ne bodo vedno sledili slepi pokorščini." — To je brozga, kaj! Siier pa bi bil lahko prejšnji župnik Medina

svoje farane že davno lahko "dvignil", jih organiziral in izveleki "iz slepe pokorščine"; saj je bil dovolj let v službi!

"Slovenski dan" v Penni je bil "sijajen uspeh". Tako trdi "Nazaj", ki se je moral vžlic uspehom "slovenskih dnevo" v Penni preseliti v clevelandsko klimo. Tisoče naroda — 15 tisoč Slovencev — se je udeležilo letošnjega slovenskega dneva, piše omenjeno trobilce in "bilo je lepo število govornikov... Vsi so govorili v angleškem jeziku izvzemši Klančarja iz Clevelanda, ki je spregovoril par besedi v Slovenščini." — Čudo božje! "Slovenski dan", tisoče Slovencev, "lepo število" govornikov in le "par besedi" v slovensčini... Program je bil zaključen z "God Bless America". Isti godljac se v istem Nazaju spodtika ob JSZ, "ker je izstopila že drugič iz stranke". Sarlatani, ki zganjajo skupaj narod, da ga kažejo politikom kapitalističnih strank in se jim dobrikajo, češ, le poglejte, kako smo vplivni, ne bodo na noben način zakrili svoje koristolovske vloge s kazanjem na druge, češ, glejte no, kakšni so! Motijo se, ako mislijo, da se jim bo narod pustil vleči za nos.

V Clevelandu so imeli 28. julija obiški dan SNP. Udeležilo se ga je 7 tisoč ljudi. Spored je bil slovenski in delavski. Dr. Arch, "Radnikov" špolar in njuni pajdaši takega ne spravijo skupaj, ker ne znajo slovensko in prepričanja nimajo.

Hitlerjevi ekonomisti trdijo, da bo zlato, na katerem temelji vrednost ameriškega dolarja, v mednarodni trgovini kmalu brezna kovina in za valuto brez pomena. Enako se norčujejo Mussolinijevi "ekonomi". A vžlic temu si v Italiji in Nemčiji žele čimveč ameriških dolarjev. Nikjer pa ne slišimo, da bi se v Zed. državah pulili za marke in lire.

"Kaj pravite?" Tak je naslov editoriala v Am. Domovini, kar ni nič čudnega. Toda "kaj pravite", če vam povemo, da je tisti članek poln špikanj na Roosevelta? Morda pa se A. D. prelevi v "glasilo" republikanske stranke? In kaj pravite? Če vam povemo, da se A. D. spreminja najbrže zato, ker skuša dobiti vodstvo nad slovenskimi demokrati Vatro Grill (do svoje smrti ga je imel urednik Am. Domovine Louis Pire) in za slovensko glasilo demokratske stranke v Clevelandu pa postane (ako že ni)

BOJNA POLJANA SPET POLJE

Gornja slika, odobrena od nemške cenzure, predstavlja kos nemške zapadne obrambne vrste. Utrjena je na vrhu in pod zemljo. Dokler je trajala med Francijo in Nemčijo vojna, se je moralo nemško civilno prebivalstvo z nje umakniti. Ko hitro je bilo premirje podpisano, pa so morali Nemci nazaj, da v poletju se izkoristijo zemljo. Na njivo, po katerih so prej padale bombe, so Nemci poslali delavke, da pridelajo živila, kajti vsak kosček zemlje je treba izrabiti. Zima je blizu in zaloge hrane se vidoma manjšajo.

Enakopravnost. Tako je "politika" pri nas. — J. P.

V avtonomni Hrvatski je veliko vretja. Mnogo prebivalcev je gladnih. Odvetnik Juraj Veselič (ki se je prej pisal Froelich), je ustanovil "narodno socialistično" stranko. Njen program je samostojna Hrvatska, zveza z Nemčijo, iztrebljenje Židov in nacijska ekonomija. Komunisti so si ustanovili društvo prijateljev USSR. Ustaši pod vodstvom dr. Pavelića, ki je v Italiji, pa delujejo že od vsega početka za neodvisno Hrvatsko, toda njihovo sovražstvo je naperjeno proti Srbom. Namesto k Nemčiji se nagibajo k Italiji. Dr. Maček ima torej dovolj skrbi, ki mu lahko kratijo spanje.

Nezavisna Hrvatska Država v Pittsburghu je po par tednih preiskovanja dognala, da se vodja ustašev, dr. Ante Pavelić, ki živi v Italiji, ni ubil, kakor je poročala agencija A. S. iz Sušaka, pač pa je živ in zdrav in organizira "sile Hrvatov za osvoboditev njihove domovine". Ta fašistično urejevanj hrvatski list dela med Hrvati v Ameriki in tudi v Južni Ameriki veliko sovražstva. Zanimivo je, da se ob enem proglašajo tudi za najbolj lojalnega Zed. državam. In da ameriški krogi tega ne prezrejo, jim svojo zvestobo zagotavljajo v angleščini. V slučaju da se ponovi "patriotična" histrija, kakor smo jo doživeli v prejšnji vojni, bi Nezavisna Hrvatska Država lahko spravila v "patriotične" službe svoje ljudi, katerim bi ostali njeni pristaši pod pretvezo lojalnosti do Zed. držav pomagali zastopaj preganjati in sikanirati one Hrvate, ki niso z "ustaši" in niso za Pavelića.

Zadružništvo je bilo večasi v pretežni večini monopol zavrednega delavstva. Zavednega namreč v socialističnem pojmovanju te besede. S časoma so se zadružništva oprijele tudi druge skupine. Na Slovenskem na primer klerikali. Tako je postal dr. Korošec tudi predsednik Jugoslovanske zadružne zveze, daš je on nasprotnik demokratičnega zadružništva in zadružnega idealizma. Zadružništvo, kolikor ga je pod njegovim vodstvom — in ni ga malo — je uposil za službovanje svojemu političnemu aparatu.

HBZ je demokratična podporni organizacija. Ampak pet odelovljenih uslužbencev, ki so delali od decembra lansko leto pa do julija ne da bi dobili plačo, imajo o taki "demokraciji" in "bratstvu" jako slabo mnenje. Bolj pa ugaja tistim, ki so bili lansko jesen najeti na njihovo mesto, nato odslovljeni po sklepu večine glavnega odbora, a to poletje dobili čeke za vso to dobo ne da bi delali zanje. Neki biht jim je napravil gostijo in čeke izmenjal. Navdušili so se ob množini novaca to-

liko, da so vso veselo partijo sami plačali. Namreč tako mislijo nekateri. A v resnici jo je plačano članstvo. Kdaj pride čas, da bodo delavci v uradu HBZ zaščiteni toliko, da jih politični v njenem odboru ne bodo mogli poljubno izrabljati za žogomet?

Albanijo hoče Italija povečati na stroške Jugoslavije in Grčije. Posebno Jugoslavija bo izgubila veliko — namreč pretežni del Južne Srbije, ako Italija uresniči svoj novi zemljevid Albanije tudi dejansko, ne samo na papirju.

Ali je kaj nacijev med ameriškimi Slovenci? Takih, ki bi imeli razum in sposobnost graditi, ne. Je pa veliko onih nevednečev, ki s plamtečimi očmi pripovedujejo, kaj vse je Hitler za Nemčijo "dobrega napravil", predvsem Žide uničil, zbrisal meje in primoral male dežele v "red in mir". Kar bi takim ljudem privoščil je, da jih bi Hitler vzel v svojo policijsko državo na prisilno delo vsaj 14 dni. Hitlerja in njegovega nacizma bi potem več ne hvallili, a izpametovali za kaj boljšega se tudi ne bi. Pridobitev bi bila le to, da bi nehali živkati za nacije.

Otročji Trunk vara s svojimi otročarjimi le otročje čitatelje Am. Slovence. Kaj on ve o nemških socialistih, o njihovih borbi po svetovni vojni, o dušljivem vzduhu pod kajzerjem med svetovno vojno, o persekucijah pod Hitlerjem, o herojskih naporih v podtalju? Ker ne ve drugega kar je čital, in kar hoče o njih vedeti zgolj kot klerikalec, zato zaničevalno piše o njih, kakor o slovenskih socialistih v Ameriki in kjerkoli. Toda naj se uveri da jih ne bo pokopal in jim bral maso četudi se zanaša na pomoč "pete kolone".

Frank Petavs je leta 1934 bil moj spremljevalec nekaj dni, ko sem bil na agitaciji za Proletarac v Ohio in Penni. Jaz sem govoril, naj se naroče na list, on pa je pel za Proletarac. Iz listov vidim, da sedaj poje za nekak komunistični list. Naprej se mu pravi. Drugi ga imenujejo "Nazaj". Rojak Petavs pa gre kakor mu paše. Naprej, nato nazaj in bo šel morda še bolj nazaj, kakor že ga bo zanašal veter. — Nace Zlemberger.

Alkoholizem med ženstvom

Kellyjev institut za zdraviljenje alkoholikov pravi, da je alkoholizem med ženstvom narastel od leta 1933 (po odpravi prohibicije) 90 odstotkov. Krive so nove metode oglašanja in nove vrste "taverni". Do prohibicije je bil ameriški salun tempelj za moške, sedanj pa je družinska zadeva in mnogi pa plesna zabavišča za mladino.

BREZPOSELNOST MED DIPLOMATI

Delavci in farmarji po svetu so že dolgo v krizi, diplomati pa najbolj v zadnjih par letih. Sicer so to večinoma premožni ljudje, a vsi niso. Posebno ne oni iz malih dežel, toda njihove plače so bile vžlic temu sijajne.

Države, ki so imele poslanike in večinoma tudi konzulate v vseh deželah po svetu, pa jih sedaj zaradi izgube samostojnosti nimajo več, so:

Albanija, Avstrija, Estonija, Etiopija, Latvija, Litvinska, Norveška, Čehoslovaška, Belgija, Danska, Luksemburg, Nizozemska, Poljska in samostojno mesto Gdanski (Danzig).

Diplomati vseh teh dežel so ob službe. Nekateri jih sicer v nevtralnih državah, kot je ameriška republika, še drže, toda njihove dežele so pod tujo vlado in je njihova služba le teoretična.

Iz omenjenih dežel jih je okupirala ter prevzela v njih vso kontrolo Nemčija devet, Rusija tri in Italija dve. Vrh tega kontrolira Nemčija sedaj tudi Francijo, ki mora odsloviti svoje prejšnje diplomate in jih nadomestiti z drugimi, ki bodo zastopali "novo" Francijo.

Japonska je napravila velike vrzeli v kitajski diplomaciji. Kakorkoli so diplomatske službe visoko plačane, ugledne in lastne, jih je vendarle čezdalje manj in se bodo še bolj zredčile.

S collinwoodske fronte

Cleveland, O. — Tudi jaz imam mnogo vtisov s prošlega zbora JSZ in Prosvetne matice. Pa jih nisem opisal takoj, vedoč, da imajo prednost referata in druga poročila. Ko dobe ta svoj prostor, pa pridem lahko tudi jaz na vrsto, sem si mislil.

Na collinwoodske fronti je "vse mirno". Seveda to ne pomeni, da nimamo nič razprtij in da se nihče z nikomur ne skrega. Ampak bojov ni. Niti Naprej jih ne more zanetiti. In ne njegov sopotnik iz Little Fallasa Petavs, deseti brat, ki ga bolj veseli nam delati družbo kakor pa biti doma. Ker ima časa nič koliko, pripoveduje, da je tukaj hudo in drugod slabo po krivdi socialistov in njihovih voditeljev. Leon Blum "ga je zavozil", pravi Petavs, ki je kajpada veliko sposobnejši kot Blum. Sednji je namreč upropastil Francijo in napravil špansko republiko, ker ji ni hotel pomagati z orožjem in vojaštvom.

A Petavs ima konkurente. Kajti Chicago Tribune, Hearstovi in mnogi drugi listi pa trdijo, da je Blum napravil Francijo, ker je njeno orožje, njene aeroplane in municijo pošiljal na debelo španski republiko. Ko je Francija prišla v klešče, je šele uvidela, da ji je Blum napravil njeno najboljšo orožje, pravijo Blumovi kritiki s torijske strani.

Torej komu naj verjamem?

Dela "za narod" nam v Clevelandu ne manjka. Imeli smo zbor JSZ in Prosvetne matice in razne priredbe v istem času, kakor že poročamo, nato slavje 30-letnice kluba št. 27. Dramsko društvo Cankar je imelo prireditve, imeli smo obiški dan SNP, Cankarjeva ustanova si je tudi določila svoj dan in tako gre iz tedna v teden, za delo pa so večinoma eni in isti ljudje.

Pa se še v drugič kaj bolj obširno oglašim.

Anton Jankovič.

Kanadska pšenica v Anglijo

Angleška vlada je naročila v Kanadi sto milijonov bušjev pšenice. To je največje naročilo kar jih pomni trgovina z žitom.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Madžarska hoče, da naj druge dežele najdejo kraj kjerkoli na svetu, kamor bo lahko izgnala Žide. Okrog pol milijona jih živi v tej stari deželi magnetov. Rumunija isto zahteva. A meje Židom nihče ne odpre. Le oni v Rumuniji, ki so živeli v Besarabiji pred rusko okupacijo, so se smeli vrniti, toda le, ako so mogli dokazati, da so bili v Besarabiji rojeni.

Unija avtnih delavcev je imela konvencijo v St. Louisu. To je velika organizacija, največja izmed industrialnih unij, kar jih je bilo ustanovljenih v zadnjih letih. Komunisti na konvenciji so se ravnali primerno novi liniji. Sploh je le malokdo priznal, da je komunist. Delegacija se je veliko ukvarjala z vprašanjem, kako organizirati delavce pri Fordu. Kajti če hoče unija UAW uspevati, ne more dovoliti, da bi bilo polovico delavcev avtne industrije nesvobodnih in le polovica organiziranih. Delegate sta med drugimi osebno pozdravila tudi Lewis in Hillman.

Al Smith je bil večasi voditelj demokratske stranke, enkrat je njen predsedniški kandidat in intimen prijatelj F. D. Roosevelta. L. 1932 je Al Smith smatral, da bi morala demokratska konvencija nominirati njega namesto Roosevelta. Od tedaj je Smith bojevnik proti "new

dean'u" in Rooseveltov osebni nasprotnik. V sedanji kampanji je izjavil, da bo podpiral republikanskega kandidata Willkieja. S tem je potrdil, da med demokratsko in republikansko stranko ni razlike. Willkie je bil demokrat, sedaj je republikanec. Enako Hoover. Marsikak republikanec pa je sedaj demokrat. Roosevelt pravi, da so se izneverili le tisti demokrati, katerim je dolar več kakor pa ljudski blagor. Willkie odgovarja, da so zapustili Roosevelta edino vsled idealističnih motivov. Po volitvah bodo na očitke oboji pozabili.

Prostozidarske lože so v kontinentalni Evropi vsled zmage fašizma stvar prošlosti. Nova francoska vlada jim je zaplenila vso imovino in glavne prostozidarje pa aretirala. Dne 30. julija je prostozidarske aktivnosti prepovedala tudi Jugoslavija. Novinska agencija A. P. poroča, da je to storila na ljubo Italiji. Dr. Anton Korošec je tega svojega "uspeha" gotovo vesel.

Upton Sinclair že dolgo ni izdal knjige, ki bi bila "best seller", razen ako upoštevamo njegovo brošuro EPIC, v kateri je opisal, kaj vse bo storil, če bo izvoljen za governorja Californije. Njegova nova povest imela naslov "World's End". Njena vsebina je zajeta iz dogodkov v prejšnji vojni.

Kakšno je versko stanje v KSKJ?

Na seji gl. odbora KSKJ 22. julija je med drugimi poročal tudi duhovni vodja jolietški župnij Math Butala o verskimi stanju članstva. Osebnost, česar ni v zapisniku, je dejal, da je treba podvzeti stroge naredbre proti onim društvom, oziroma tajnikom, ki še niso poslali "velikonočnih listkov", dalje, da nekatera društva sprejemajo Srbe, ki so pravoslavne vere, in te je treba izključiti. In pa, da so v KSKJ tudi člani, ki niso cerkveno nego samo civilno poročeni. Zahteval je, da se pravoslavne izključijo, "ker niso naše vere", civilno poročene pa naj se opozori, da naj se v določenem času poroče cerkveno, ali pa se tudi nje črta.

Za javnost pa se poročilo duhovnega vodje Butale takole glasi (priobčeno v Glasilu KSKJ dne 31. julija):

"Jako me veseli, kako se društveni odborniki in člani naše Jednote zavzemajo za izpolnjanje verske dolžnosti. Vendar ne morem reči, da je vse pri nas v popolnem redu. Imamo med seboj nekatere člane, kateri niso praktični katoličani. Apeliram na društvene odbornike in članstvo, da naj jih na lep način pridobijo, da bi storili svojo versko dolžnost. To je delo prave bratske ljubezni. Zato imamo svoje društvo, da pomagamo eden drugemu in ni lepšega dela kakor drugim svetovati, naj po veri živijo."

Najdejo se tudi nekateri člani, ki so civilno poročeni. Glede teh opominjam društvene odbornike, da se morajo ravnati po pravilih Jednote. Ravno tako v slučaju članov, ki so pravoslavne vere, ti niso naši. Také morajo izključiti. Končno prosim društvene tajnike, kateri mi še niso doposlali veliko-

nočnega sporočila, naj to takoj storijo.

Kot duhovni vodja sem se udeležil slavnosti društva sv. Helene v Clevelandu in praznovanja društva sv. Patrika v Girardu, O. Me je zelo veselilo videti, kako Jednotin duh napreduje v teh naselbinah.

Jednota je bila začeta kot katoliška, torej skrbimo, da ostane taka do konca.

M. J. Butala, duhovni vodja KSKJ.

Poročilo Father Butala soglasno odobreno. V znak spoštovanja do našega duhovnega vodje so vsi zborovalci vstali s svojih sedežev."

Nov dom rudarjev v Butte, Mont.

Unija rudarjev v mestu Butte, Montana, ki je do katastrofalnega boja med njimi pripadala k Western Federation of Miners, ima spet svoj dom. Prejšnjega je leta 1914 porušilo članstvo, zvano "rank and file", z dinamitom v borbi proti odboru lokalne unije in predsedniku WFM Chas. Moyerju. Butte, kot znano, je mesto ogromnih plasti bakrene rude; pa tudi cinkovna in druge so v bližini.

Buttski rudarji so si nato ustanovili novo unijo in jo skušali pridružiti k UMW. Niso bili sprejeti. Samostojna unija je polagoma širila. Medtem se je WFM reorganizirala pod novim imenom. Sedaj se imenuje International Mine, Mill and Smelter Workers' Union. Pridružena je k CIO. Rudarji v Buttu ji vsi pripadajo. Letos si je po 26. letih spet nabavila lep stan, ko je kupila trinadstropno hišo Silver Bow kluba. Prej je bila shajališče bogate elite, ki je spadala v omenjeni klub. Privoščila si je lahko boljše poslopje, unija pa je kupila tega za vsoto \$35.000. Pred leti, ko ga je Silver Bow klub zgradil, je stalo blizu \$200.000.

V Chicagu je 180,000 nedržavljanov

Pomožni poštar Gustave Wenzel pravi, da je v Chicagu 180.000 nedržavljanov, ki se bodo morali po novem zakonu registrirati za tučje in dati odtisk prstov.

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o potečeni naročnini. Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na čas in stroških, ob enem pa izvršite svojo obveznost napram listu.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Razprava o reorganiziranju J. S. Z.

ZA JSZ PO STAREM

Chicago, Ill. — Ko sem na ustanovnem zboru Jugoslovanske socialistične zveze 1. 1910 postal razpravalec, v katerih so govorniki naglašali, da bo glavna naloga novo ustanovljene organizacije pridobiti jugoslovansko delavstvo v tej deželi v socialistično stranko, katere del naj bo ta zveza. Tem smernicam smo brez malega sledili vseh 30 let. Nikdar se nismo vtajali v iluzije, da bomo z zvezo katerikoli igrali politično vlogo med Amerikanci. Vedno pa smo naglašali, da je naša naloga prispevati svoj delež k socialističnemu gibanju v tej deželi. S tem geslom smo šli na agitacijo z zavestjo, da delamo za boljše človeško družbo. In ta vera nas je kot veriga držala skupaj vseh trideset let.

Ko sem se pred 27. leti naselil v Chicagu, sem kmalu postal član zveze in eksekutivni član bil razen par let ves čas. Prišloval sem springfieljski konferenci, katere je sklenila, da Zveza izstopi od socialistične stranke radi njene protivojne taktike. Da sem glasoval za izstop, mi je bilo potem mnogokrat žal, to pa raditstva, ker sem opazil zelo malo iskrenosti v sodrugih. Tisti, ki so takrat najbolj kričali za izstop, so postali mladiči za Zvezo ali so jo pa še celo pustili čez, kot narodna organizacija nima nobenega pomena za delavsko gibanje v Ameriki. Zato sem tudi sedaj v dvomih, da bodo tisti, ki sedaj naglašajo, da imajo radi socialistične stranke težko v agitaciji za Zvezo imeli kaj več uspeha. Ker preteklost nam je priča, če bi se ne združili s socialistično stranko, bi danes ne imeli Zveze.

Nekaj dobrega pa je imel v sebi izstop iz soc. stranke med zadnjo vojno. To je, naše vrste so se izkristalizirale in izčistili so se med nami pojmi predno je prišel razsajati med svetovnim delavstvom val komunistične agitacije. Pri drugih organizacijah, sličnih naši smo opazili, kako kvarni so za organizacijo notranji boji, kateri največkrat izvirajo iz netolerance različnih mišljenj, ki se pojavljajo. Mi smo vse to upoštevali ter smo z mislijo, da ohranimo Zvezo gojili med sabo vpoštovanja vredno toleranco napram različnim mišljenjem, katere so zastopali posamezniki. Prav to nas je ohranilo skupaj in komunistična agitacija ni med nami dosegla nobenega uspeha.

Ker smo videli, kako pogubne posledice so trpele naši slične organizacije, v katerih so se pričeli taki boji, kateri največkrat nastanejo radi netolerance različnih mišljenj, in pa raditstva, ker jih posamezniki nečejo upoštevati.

Tega sem čimveč opazil med nami od zadnjega zbora. Za ta nerazumevanja se je pogosto metalo krivdo na socialistično

stranko in na njeno nesposobno vodstvo. To me je privedlo, da sem čimdalje videl več potrebe za neke vrste reorganizacijo naše Zveze, misleč, da bomo s to reorganizacijo napravili mesto v Zvezi za različna mišljenja ter s tem ohranili Zvezo, v katero smo vložili toliko dragocenega časa in poštenih grošev. Nikdar mi ni prišlo na misel, da je kdo med nami toliko zasvožil socialistično stranko, za katero smo toliko let delali, da bi priporočal članstvu, da se ločimo od nje. Nasprotno, mislil sem, da bomo z dobro voljo zboru predlagali v sprejetje načrt, kateri poživljuje naše aktivnosti s tem, da omogoči pristop v Zvezo tudi takim članom, ki jim radi enega ali drugega vzroka sedaj ni mogoče pripadati v njo, ker jih silimo, da so z Zvezo direktno v stranki. Nekaj podobnega vsebuje načrt Antona Gardna.

Ko je sodrug Fr. Zaitz predložil svoj načrt, kateri po mojem mnenju ni nobena reorganizacija pač pa direktni izstop iz stranke, sem ga opozoril, da njegov načrt če bo sprejet Zvezo lahko uniči. Enakega mnenja je bila tudi večina eksekutivne. Prav radi tega ni priporočala pred zborom nobenega načrta. Ker je manjšina eksekutivne energično nastopala, da je edina rešitev Zveze potem izstop iz stranke, je nas zapustila toleranca, katere se je nas držala vsa povojna leta, ter prav nič ne pretivam če rečem, da je bilo zame par sej pred zborom najbolj mučnih od vseh eksekutivnih sej Zveze. Enako sem opazil tudi na drugih členih ter bo mogoče največ vzroka iskati v teh sejah, da se večina ni udeležila zbora. Štutili smo, da bo na zboru večina glasovala za izstop, kar se je res zgodilo.

Sedaj pa malo pogledimo, kdo je bila ta večina, katero nekateri tako govčujujejo. To je večina, ki po pravih Zvezi ni imela prav nobene pravice usiliti članstvu izstop iz soc. stranke. Napravila se je napaka, katere se zelo velikokrat naredi na naših zborovanjih, katere izvirajo iz napačne razlage naših parlamentarnih, da je vsako zborovanje najvišja oblast, katere sme neovrgljivo o vsem sklepati. Pa je na podlagi te napačne razlage nekdo stavljal predlog, da se delegira vse zastopnike, da imajo pravico glasovati tudi v zadevah, katere so striktno Zvezine zadeve. Na stran se je porinilo pravila, ki so v tem merodajna in tako jasna, da bolj jasna ne morejo biti, to je, kar se tiče Zveze, smejo glasovati le zastopniki zveznih klubov in člani eksekutivne. Vendar je bil med zborovalci nekdo, ki je videl, da bo mogoče večina odglasovala za izstop iz stranke toliko previden, da je usilil, da naj se razpišejo volitve, da članstvo samo odloči ako hoče še dalje spadati v socialistično stranko

Zato je argument, ki se ga ali ne. Tako pogosto naglašajo, da je večina na zboru glasovala za izstop od soc. stranke "zelo piškav, tako piškav, da pripočam članstvu, da ga zavzre. Ker s tem bo ohranilo našo Zvezo, posebno se če hočemo slediti smernicam, katere so ob njeni ustanovitvi ustanovitelji naglašali. Nasprotno bodo pa posledice, da bomo razdvajali naše šibke vrste. Mnogo je članov, ki želijo ostati pri socialistični stranki. Te boste obremenili s dvema assessmentoma, kar bo imelo za posledico, da bodo zapustili Zvezo in ti člani so bili hitenica Zveze in to mnogi med njimi od kar je bila ustanovljena. Ako izgubite te člane, bo poleg Zveze trpela Prosvetna matrica ter Proletarec in druge publikacije. Prav radi tega bo mogoče izstop od soc. stranke poguben.

Frank Aleah.
(Op. u.—Frank Aleah bi mogoče dobil drugačen vtis o večini na zboru, ako se bi ga udeležil. Njegov argument, da ni imela večina na zboru po pravih "prav nobene pravice" sklepati o JSZ, oziroma o "izstopu iz stranke", je "piškav" (njegova beseda). Kajti o predlogu, da-li naj imajo o JSZ pravico sklepati vsi, ki so njeni člani, so najprvo glasovali EDINO delegati klubov in člani eksekutivne. Sklenili so SOGLAVNO, da se jim da to pravico. In zbor je najvišja instanca, ki SME napraviti tak ali pa drugačen zaključek.)

ODBOR J. S. Z. IN PROSVETNE MATICE

Chicago. — Odbor JSZ in Prosvetne matice volimo navadno vsaki dve leti. Sedanji gre že v peto leto. Na zadnjem zboru sprejeti načrt določa, da ima odbor JSZ 13 članov, vstevši nadzorni odbor, izmed katerih jih mora biti pet izven čikaškega okraja. Dalje, da ima prosvetni odsek pet članov, izmed teh tri v Chicagu in dva se izvoli iz drugih krajev.

Odbor je zrcalo vsake organizacije in njenih aktivnosti, ali pa tudi neaktivnosti. Pričakovano sem, da smo se po šestih letih vsi naučili, da tako kot ne more iti dalje in da bo ta zbor definitivno sklenil, kako naj skušamo delati v bodoče in izvoliti tudi odbor, kakor sem predlagal v svojem osnutku. Pa se je primerilo, da je spreten maneuver vsu stvar ohranil v starem položaju.

Bilo bi ne samo praktično nego za JSZ in Prosvetno matiko koristno, če bi že na zboru izvolili odbor. Tudi se je izkazalo, da ni dobro imeti vse članove odbora splošne organizacije v enem mestu. Niti ni umestno imeti volitve odbora tako po redkoma, kot je to sedaj slučaj pri JSZ.

Danes, ko velja hitrica in akcija, ne bi smeli vztrajati pri polzevih metodah. Toda na ljubo enim, ki so hoteli, da na zboru ne sklenemo ničesar definitivno, nego še razpravljamo itd., gremo v peto leto negotovosti in trošimo kolone z razpravo, ki jo bi lahko že davno dokončali.

Če članstvo na prihodnjem referendumu zborov načrt sprejme, bo JSZ imela priložnost izvoliti odbor, v katerem bodo zastopani vsi kraji, v katerih imamo aktivne postojanke. Potrebno je, da se to zgodi, in s tem odgovornost razširi. Reprezentativni odbor, v katerem bodo aktivni člani ne samo iz Chicaga nego tudi iz drugih krajev, je življenska potreba našega gibanja. — F. Z.

IZ UPRAVNIŠTVA

Naš potovalni zastopnik v okraju Cambria in Somerset v Pensilvaniji je Frank Cvetan iz Tire Hilla. Sodrugom in somišljenikom toplo priporočamo, da mu gredo pri agitaciji za razširjenje Proletarca in drugih naših publikacij na roko kolikor največ mogoče, kadar obišče njihove naselbine.

Ne bom ostal pri kantonu

Piney Fork, O. — Nisem mislil početi v razpravo o JSZ. Ravnal bom po sklepu zbora v Clevelandu. Ampak to, da se tiste male napake soc. stranke v naših listih zmerom v slabši luči kažejo in se jih povečava, mi pa ne gre v glavo.

Nesrečna resolucija proti vojni, sprejeta na strankini konvenciji v Washingtonu, bi bila bolj nesrečna, ako bi bila sprejeta za vojno. Kapti vojna ni noben piknik. Jaz sam bi glasoval proti vojni, če bi bil na konvenciji, ker vojno sovražim. Nobena puška ni zaradi tiste resolucije počila večkrat ali manjkral in tako bi bilo tudi če bi bila sprejeta za vojno.

Mednarodni program socializma in njegova načela določajo, da se ne moremo navduševati za vojno. JSZ se reorganizira s tem, da se jo potegne ven iz am. soc. stranke, ker je ona proti vojni. Čemu bi morala biti JSZ zmerom za vojno, to mi tudi ne gre v glavo!

Na splošno glasovanje pride predlog, da članstvo odloči, če odstopimo od stranke. Pokoril se bom večini, če odloči, da postanemo narodni socialisti in plačeval kvoder mesečno, ako bo nes tako napredovala, kar pa jaz ne verjamem.

Ne bom nobenega silil, kaj naj kdo voli. Zase vem, da bom volil za predlog, ki bo socialistični stranki najbližji. Pa tudi pri stranki bom ostal. Plačujem ji nad 50 let in ji bom še za naprej, kajti jaz ne bom ostal pri kantonu. (To je moj kratek dopis, pa veliko povedano.) — Nace Zlemberger.

(Op. ur.—Zaradi jasnosti je treba na gornji dopis pojasniti, da ne bo še kdo drugi te razprave zanesel v napačne valove. 1.) V JSZ ni nikakega spora zaradi kake resolucije proti vojni. Pač pa je bila kritizirana resolucija večine soc. konvencije aprila t. l., ki je zahtevala, da se ne pomaga Franciji in Angliji v njuni vojni z Nemčijo ne z municijo in sploh z ničemer. (To svoje "nesrečno" stališče je eksekutiva S. P. na svoji seji meseca julija v New Yorku popravila a ob enem tudi, da vztraja pri prejšnjemu.) 2.) Mednarodnost pomeni pomagati mednarodnemu delavstvu ne pa mu v imenu izolacijskega pacifizma odrežati materialno pomoč in mu nuditi le "moralno" (na papirju). 3.) JSZ ni bila še nikdar proti mednarodnosti nego vsikdar zanjo. Proletarec, zbori JSZ in vse delovanje našega pokreta to dokazuje. Pač pa so mnogi naši sodrug kritizirali in še kritizirajo tiste ameriške sodruge, katerim je pacifizem in izolacija temelj njihovcga razumevanja socializma. Za sodruge v Evropi imajo dobro besede šele ko so pogaženi in trpe pod fašizmom. 4.) Ameriška socialistična stranka je bila ustanovljena leta 1900. Torej ji je sedaj 40 let. V tem času, posebno koncem svetovne vojne in v minulem desetletju je je doletelo toliko razkolov, da to ni več tista stranka, katero je v svojih mlajših letih poznal in delal zanjo Nace Zlemberger.

SZZ proti diktatorjem

Na svetu se primeri mairskaj čudnega. Tako tudi v Lemontu 21. julija na taboru Slovenske ženske zveze. Poročilo pravi, da se je zbralo več tisoč članic in da so sprejele resolucijo proti diktatorjem ter jo poslale predsedniku Zed. držav. SZZ je "nepolitična". Ne more pa se ji očitati, da se je tudi ravnala po tem pravilu. V času civilne vojne v Španiji je podpirala diktatorja Franca in v Avstriji klerofašistično diktaturo. Proti Mussoliniju ni še nikoli direktno protestirala, niti proti papeževi diplomaciji v Vatikanu, ki pomaga diktatorju Italije. Vse te organizacije sprejmejo resolucije proti "diktatorjem" zaradi ameriškega javnega mnenja, da se zabeležijo pri ameriški vladi za lojalne in protifašistične ter protikomunistične.

FRANCOSKI VOJAKI VESELI MIRU

Nemška cenzura v okupirani Franciji je poslala v svet nesrečno sliko, s katerimi dokazuje, da so se francoski vojaki navduševili miru, ker jim vojna z Nemčijo "v korist Anglije" ni bila pri srcu. Gornje je slika tih francoskih vojakov v Alzaciji, ki so se po sklenjenem miru s dovoljenjem nemške oblasti radostno vrtili domov. Slikal jih je nemški vojaški fotograf.

STROGA VPRAŠANJA NA TUJCE O PREPRIČANJU IN AKTIVNOSTIH

Eno izmed vprašanj, na katere bodo morali med 27. avgustom in 26. decembrom odgovoriti pri registraciji vsi nedržavljeni, se bo nekako takole glasilo: "Ali ste sedaj, ali ste bili kdaj prej član ali pristaja take organizacije, kakršnekoli vrste, ki deluje v tej deželi politično ali kakor koli v interesu kake tuje države?" Ako bo izpraševalec strog, se ne bo zadovoljil samo s formalnim vprašanjem nego bo rabil besede sedaj tako, sedaj drugače, da se natančno uveri, če mu vprašanec popravici odgovarja.

Gornje vprašanje je naperjeno najbolj proti komunistem, a tudi proti nacijem in italijanskim fašistom v tej deželi, ki delujejo v korist politike Berlina in Rima. Vsakdo bo tudi vprašan, v katere organizacije pripada ali je bil član v njih kdaj prej. Našteti bo moral društva, unije, cerkvene ali druge klube, če je član v njih, politične skupine in o čemer že bo vprašan. Ako je član, ali je bil član kake organizacije v starem kraju, bo moral tudi pojasniti.

Dalje bo vprašan o svojih prejšnjih in sedanjih aktivnostih in o aktivnostih organizacij, v katerih je bil ali je sedaj član.

Pojasniti bo moral, če je bil kdaj aretiran, zatožen in kaznovan.

Kdor je bil vojak, bo moral pojasniti v kateri deželi in koliko časa.

Vsokdo bo moral navesti ne le svoje sedanje ime, nego tudi prejšnjega, ako si ga je spremenil, in primke, pod katerimi je bil poznan prej ali je poznan sedaj.

Vsokdo bo moral pojasniti, kakšno delo opravlja sedaj in kakšne službe in podkice je imel prej v tej in v drugih deželah, v katerih je živel.

Za direktorja registracije tujcev (aliens) ali nedržavljanov je bil imenovan Earle G. Harrison, ki v svojih komunikacijah zagotavlja, da se izpraše-

Frank Podboy spet tajnik kluba št. 5 JSZ

Tajnik kluba št. 5 JSZ v Johnstownu, Pa., je bil do svojega odhoda John Rak, ki se je nastanil spet v Chicagu. Na njegovo mesto je bil izvoljen Frank Podboy, ki je klubov pionir in bil v njemu že mnogo let tajnik. V poročilu o klubu omenja med drugim, da se člani strinjajo s sklepom zadnjega zbora za osamosvojitve JSZ. Dalje piše: "Zanimanja za soc. stranko med Amerikanci sedaj ni. Zato je v svetu. To je fakt, ki ga nihče ne more zanikati. Čemu se potem toliči po prsih, kakor da imamo kako stranko? Meni je hudo, da je prišlo tako daleč, a kaj moremo mi pomagati? Čez trideset let sem agitiral za stranko in njene župnije, pa smo vsaj po mojem mnenju sedaj 80 odstotkov na nižji stopnji moči kakor takrat. S tem mislim splošno socialistično gibanje. Ako se ameriško ljudstvo zanjo neče zanimati, mi ji ne moremo pomagati."

Piknik Cankarjeve ustanove

Cleveland, O. — V nedeljo 11. avgusta priredi na izletnih prostorih društev SNPJ piknik Cankarjeva ustanova. Ta farma je postala splošno znana in priljubljena. Piknika SNPJ 28. julija se je udeležilo na tisoče ljudi od blizu in daleč. Mi sicer ne pričakujemo tako ogromne udeležbe, a vendar upamo, da bomo imeli obilo gostov. Zanesemo se na naše napredne ljudi, in se nadejamo, da pridejo prihodnjo nedeljo na farmo SNPJ na piknik Cankarjeve ustanove. Na svidenje!
Louis Zorko.

Pozna novica

Nekateri učeni "analisti" so šele sedaj izvedeli, da je bila Francija koruptna, pomohkužena kapitalistična država!

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

AVGUST
STRABANE, PA. — Piknik kluba št. 118 JSZ v nedeljo 18. avgusta na Drenikovih prostorih.

SEPTEMBER
BARTON, O. — Konferenca Prosvetne matice in JSZ za zahodni Ohio in W. Va. v nedeljo 22. septembra pri s. Škofu.

BARTON, O. — Piknik v nedeljo 22. sept., ki ga priredi Konferenca Prosvetne matice in JSZ.

OKTOBER
CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani SNPJ.

NOVEMBER
WAUKEGAN, ILL. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 3. novembra v SND.

CLEVELAND, O. Na Zahvalni dan v četrti 21. novembra koncert soc. Zanje v SND, St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

DECEMBER
CHICAGO, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v Masonic Temple, 23rd St. in Millard Ave.

1941.
MAREC
CHICAGO, ILL. — Priredba v korist Proletarca v nedeljo 2. marca v dvorani SNPJ.

APRIL
CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 20. aprila v dvorani SNPJ.

Čemu je toliko ljudi, ki nasprotujejo najraje iz gole zlobi, kakor pa z namenom koristiti dobri stvari?

Palandech's Yugoslav-American Radio Broadcast
every Saturday, 3 to 4 P. M.
Station WHIP, 1480 kilocycles.
(First Station on your dial.)

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 1475
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

PRISTOFAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI
NAROČITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00
Ustanovljajte nova društva.
Deset članov(ice) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Kaj lahko storimo za socialistično stranko?

Letos smo v volilni kampanji, v kateri je udeležena tudi socialistična stranka.

Vsokdo lahko pomaga posebno na te-le načine:

- 1.) Nabira podpise za nominiranje socialističnih kandidatov.
 - 2.) Zbira prispevke v njen kampanjski sklad.
 - 3.) Razpečava letake in brošure socialistične stranke.
 - 4.) Agitira za strankin tednik Call.
 - 5.) Prične z akcijo za ustanovitev angleško slojujočih socialističnih lokalov. Teh ji je treba v nešteti okrajih.
 - 6.) Kjer je soc. stranka že dobila rubriko na glasovnici, je treba do volilcev z agitacijo, da se jih pridobi za naše kandidate.
 - 7.) Sklicevati kampanjske shode, aranžirati bankete in skrbeti za oglašanje in dohodke.
- Dela za stranko je torej veliko. Vsi, ki ste aktivni v nji, poročajte o uspehih, da s svojimi vzgledi daste tudi drugim vzpodbudo!

CONSCRIPTION

As the conscription bill now stands, the first groups of 400,000 men, between the ages of 21 and 31, will be called for military training by Oct. 1st. Between 12 and 13 million men come under this age limit as it now stands amended. As originally presented and strongly supported by President Roosevelt, the bill looked like it would be rammed through congress before anyone had time to discuss it. However, the "blitzkrieg" which would destroy American democracy" was held up a few days and amended at least in the age limit provision.

In a hundred and fifty years of American history no one has ever heard of peace-time military conscription. Never has anything like it been known in peace-time.

What does conscription mean to the young people?

The answer is, everything youth has—their lives, their freedom, their future—is at stake.

It means we are taking the first step down the same road Germany traveled—peacetime conscription of youth, followed later with conscription of capital and ending up in the shambles of war, which is the ultimate end of all military preparation.

The enemy is more dangerous today than in 1917, defenders of the bill say. Even though we are not at war, we are surrounded by a world of war. In less than a month Great Britain may be defeated and her navy captured. Combined with the naval strength of Germany and Italy, and aided by the Japanese navy, which is very close to the Rome-Berlin axes, the potential enemy has us helplessly outclassed. Against such combined might, we are outclassed 6 to 1 in production capacity of war materials.—All these arguments are being used effectively by those who would clamp compulsory military training upon the nation.

An army built on voluntary service has proved a costly undertaking in the past, the militarists claim. Yet, polls of public opinion have repeatedly shown that for home defense against a foreign aggressor, our country would easily get all the volunteers needed. But, for military adventures in a foreign country or imperialist aims of any kind, that is a different story. There the militarists know too well that the only army they could build up would be a conscripted army.

"Conscription, whatever may be the hopes and intentions of some of its present supporters, in a nation potentially as powerful and aggressive as ours, is a road leading straight to militarism, imperialism, and ultimately to American fascism and war," was the statement of Norman Thomas, before the military affairs committee on July 11. "Conscription jeopardizes the rights of labor. It gives reaction an instrument of repression," he stated.

What chance has any labor movement in face of such legislation? Very little, is right.

The American way of life is sacrificed for the kind of fascist regimentation we see in Europe today. As in the dictator-controlled countries of Europe, the whole economic system of the nation becomes geared to the war machine. The entire resources and man-power of the country may be used to keep a powerful military machine going. And what temptation this powerful military machine would offer the militarists and powerful men and corporations hungry for profits of militarism!

"I am aware that an elaborate effort is being made by powerful men and forces in this country," Thomas further stated, "to represent the bill as somehow valuable for democratic discipline and the inculcation of loyalty. The sufficient answer is to be found in the history of all great nations which have adopted conscription. Not one of you will seriously tell me or the American people that military conscription has made for democracy in Japan, Russia, Germany or Italy, or preserved democracy and eradicated disloyalty in France, Belgium or Holland. You will not tell me that the youth of conscript Europe are superior to the youth of comparatively free America. For individuals, military conscription is not freedom but serfdom; its equality is the equality of slaves."

The sad irony of the whole situation is that that unfortunate locked-out generation of youth, which has grown up during the depression and never had a chance to find work, will now be used in training for war. It has its parallel in the British unemployed, who found their first jobs digging air-raid trenches.

In addition to forcing compulsory military training upon the young men of the nation, even before putting into effect, fully, the volunteer plan, other charges against the Burke-Wadsworth bill are: "It is loosely and carelessly drawn, it provides for the draft of far more men than can be properly trained in the near future, it leaves too much power in the draft board, and it fails to make adequate provision for the payment of a decent wage or the maintenance of seniority for employees who are drafted."

A very important point for labor to keep aware of is that among some of the foremost advocates of compulsory military training are "reactionaries who hate labor, privately distrust democracy, and are frequently the ringleaders of lawless vigilante mobs."

READY TO GO

Preliminary work on the 1941-edition of our American Family Almanac began last week with the sending out of advertising contract blanks to all our key-men, who handle the important work of soliciting advertising.

Plans have been made to publish a banner issue in 1941.

Hydraulic attachments for a new farm tractor automatically control implements being used to any desired depth of ground regardless of surface irregularities.

Its knife guided by a carrier sliding along a rail, a device has been invented for cutting beveled edge card mats for mounting photographs.

SET CLOSING DATE FOR DISCUSSION

At its meeting last week the JSF executive committee designated Sept. 4, as closing date for discussion of the JSF reorganization plan, now in progress, leaving one month for balloting, which will close the entire matter in the prescribed three-month period as decided by the convention.

Minutes of the final session of the Convention were read and approved.

Selection of a manuscript to be published for distribution by the Educational Bureau in the coming year took up much time of the meeting.

Branch Picnic at "Kranjski hribček"

CHICAGO.—Saturday, Aug. 25, has been selected as the definite date for the picnic announced last week by Branch 1 JSF.

An annual event in years past, this picnic served as a windup of the summer outdoor seasons for our members who attend the various lodge picnics every week-end throughout the summer months.

We are renewing this event because it is felt that our members enjoyed themselves in capital style on the "hribček" each year, and also, to replenish an almost completely exhausted Branch treasury.

Tell your friends about it, and let's renew this affair with spirit and enjoyment.

PUBLICITY COMMITTEE.

HOOPES AND MILES HEAD SOCIALIST TICKET IN READING

READING, Pa.—The Socialist Party of Reading, Pennsylvania, with the naming of a five-man campaign committee has set into motion a strong drive to send Darlington Hoopes and Miles Williams to the State Legislature.

The committee includes J. Henry Stump, ex-mayor of Reading; Darlington Hoopes, former General Assemblyman for three sessions; Niles Williams; Raymond Hofses, editor of the Reading Labor Advocate; and George Rhodes, head of the Reading Central Trades and Labor Council.

The Socialist Party is endorsing Norman Thomas and Maynard Krueger, presidential and vice-presidential candidates of the national Socialist Party.

Hoopes and Williams are expected to have an advantage over the rest of the party ticket. Hoopes has a constructive record in the General Assembly to recommend him to the voters, and Williams has always polled a good vote.

Basing their campaign on the corruptness and inefficiency of the current Democratic city administration as contrasted with the previously successful Socialist record, the committee believes it can effectively appeal to the voters to send the Socialists to Harrisburg.

The Democrats have further weakened their voter appeal by nominating Fred Marks, former county detective who was convicted on charges of being associated with the slot machines racket.

QUESTIONS TO U. S. ALIENS

In about a week millions of sample copies of registration blanks will be distributed to help aliens in this country get acquainted with the real thing which is scheduled to begin on August 27 and end on December 26, 1940.

It is estimated there are about 3,600,000 non-citizens affected by the alien registration act recently passed in congress.

Questions to be asked are:
When did you come to this country?

On what ship?
What kind of work did you do in the country from which you migrated?
What kind of work are you doing here?

How long do you expect to stay in the United States?

What is your nationality?
In what country were you born and under rule of what country is your homeland today?

Aimed primarily at communist, nazi and fascist organizations in this country, a question on political activities reads: "Are you at present or have you been in the past a member or supporter of any political organization connected with a foreign government?"

Aliens also will be asked to say in what clubs, organizations, or societies—whether in this country or abroad—they hold membership or have been active at any time in the last five years and in what activities they have been or intend to be engaged.

Another question requires a description of any arrest, indictment, or conviction.

Previous military service, professional names, aliases, or nicknames, if any, and names of employer must be given.

Another question requires aliens to tell whether they came to this country as passengers, crew members, or stowaways, and whether they rode or walked if they came by land.

All aliens under 14 years of age must register and be fingerprinted. Those under 14 years of age will be required to answer only general questions, such as: name, age, place of birth, physical description, present address, time, place, and manner of arrival in the United States, whether they have applied for citizenship, and what relatives live in the United States.

All registration will be handled by the post offices throughout the country.

A fine of \$1000, or imprisonment for not more than 1 year, or both,

THE MARCH OF LABOR

LET'S USE THIS WEALTH TO LICK POVERTY

The United States of America, as is generally known, comprises approximately one-fifteenth of the world's land surface and population. The amazing fact, however, that the United States possesses 45 per cent of the world's wealth never ceases to fascinate us. It makes us forlorn, too, when we think of the millions without jobs, the appalling misery of our land workers, the degradation of our Negroes, the unspeakable slums and general insecurity of a great section of our people who in the twilight of their years continue to grope for bare existence.

The United States bureau of census gives us this picture of this country's comparative position:
In its treasury lies 60 per cent of the monetary gold in the possessions of mankind. It has 17 billions of the 29 or 30 billions in all the world. (The amount may be higher now.)
In this age it may be considered that oil lends more to dominance than any other material. Every year the world produces, in round figures, two billion barrels of oil. Census figures show that of this two billion barrels one and one-fourth billions, or 62 per cent, are produced in the United States.

The one-fifteenth of the people of the world who live within the United States produce one-third of all the pigiron and of the steel that rivals oil in importance.

They mine 35 per cent of the copper and the lead and the zinc; 30 per cent of the world's coal.
Inexhaustible sulphur mines skirt the Gulf of Mexico. In Colorado there is the only mountain of molybdenum (used in hardening steel) in the world. California and New Mexico are now turning out the potash for the south's cotton crop which formerly came from Germany.

The United States consumes 45 per cent of the world's tin, 56 per cent of its rubber, 72 per cent of its silk.
There are 43 million automobiles in the world and 29 million of them, 68 per cent, are in the United States.
The world has 41 million telephones and 20 million of them are in this America, one-fifteenth of the world.
In the year 1937 the world produced 35 million bales of cotton. Of that total, 18 million bales, which is more than half the total, grew in the United States.
In a good year the world produces five billion bushels of wheat and the United States comes close to one billion, or a fifth of world production.
Four out of every 10 boxes that come to embrace yellow oranges in all the world have their covers tacked down in the United States. And nine of every 10 boxes of grapefruit.
The world produces around five billion pounds of coffee every year. Of this amount the United States consumes 1.7 billion pounds, which is 34 per cent.
There are more students in the colleges and universities in the United States than in any other country.

It is imposing on anyone failing to register within the prescribed time.

The purpose of the bill, passed in both houses of congress, is to give the government check on aliens and their activities in this country, and while many may doubt the necessity of such legislation, there is no recourse of those coming under its provisions but to follow them.

IT'S A GREAT SYSTEM UNFAIR

Ford won't make motors for English airplanes, though he is willing to turn out 1,000 planes a day for the United States.

Competition being what it is, Henry seems to think his many plants throughout the British empire should get the business, without benefit of American wages.

According to the New York Times, Uncle Sam has direct obligations amounting to \$3,219,709,700 coming due in the next 12 months.

We have our troubles too.
Twenty-three more payments before the car is ours and by that time it will be ready for the junk heap.

Rain-in-the-Face, a Sioux Indian who believes that relief money is "not honest money," was recently arrested for washing cars in a New York park.

The department of justice would not have much trouble deporting him to his native land—he was born on Manhattan island.

NOBODY STARVES, BUT—

An unemployed Memphis couple recently died within 5 minutes of each other.

A tentative diagnosis said they had died of "food poisoning."

They had been subsisting on scraps from the garbage dump.

Food costs were 3.2 per cent higher in May, 1940, than in May, 1939. Were wages 3.2 per cent higher? It is reassuring to know that there will be no alien shrimps for dinner hereafter.

A new law in Charleston requires all shrimp boats to have at least one native-born citizen aboard.

SENILE DEMENTIA?

"I believe in mixing the old with the young," says Henry Ford.
Ask any auto worker whether Henry didn't forget to add "except on the Ford Motor company payroll."

"The Call" Editorial Office Transferred to New York; Clement New Editor

SOCIALIST PARTY MAY GET ON BALLOT IN 40 STATES REPORTS SHOW

NEW YORK.—A state-by-state survey of Socialist strength and prospects made by the Socialist national executive committee at its recent meeting brought forth a preview of the most vigorous campaigns in Socialist history. The avowed interventionist character of the two major party presidential candidates has left the Socialist party and Norman Thomas, its standard bearer, the only political party standing against American imperialism.

The Socialist national committee meeting, attended by almost all NEC members and alternates as well as representatives of organized states and areas, was devoted to strengthening the organization of the campaign through more efficient co-ordination of Socialist national offices and field work.

A major step in this direction was the transfer of the editorial offices of The Call, campaign weekly newspaper, to New York to insure more co-operation between the campaign offices and the newspaper, Travers Clement, national secretary of the Socialist party, who had been directing the campaign, was elected editor of The Call.

Allard's Resignation

The resignation of Gerry Allard, Call editor for the past two years, was accepted with deep regret by the national committee which by a formal resolution thanked Allard and his wife, Irene, for the splendid work in building The Call during the most critical period in the life of the party. Allard made clear to the committee that his resignation was forced by personal reasons and obligations.

It was unanimously decided to keep the national offices of the Socialist party in Chicago although, for reasons of economy and efficiency, the bulk of campaign work will be done out of the national campaign headquarters in New York.

McDowell Retained

Arthur G. McDowell, administrative national secretary, will remain in Chicago in charge of the national office, while Robert Parker of Cleveland will come to New York to act as assistant campaign director in charge of the co-ordination of campaign work. Ben Fischer of Michigan and Albert Hamilton of New Jersey will continue to act as midwestern and eastern field organizers, respectively.

Plan Pan-American Confab

Although The Call editorial offices will be transferred to New York city, it will continue to be published at the Union Co-operative plant in Kenosha, Wis., thus assuring prompt distribution of the weekly to all parts of the United States.

One of the most important sections of the agenda was a session devoted to discussion of the reconstitution of international Socialist work. A special subcommittee was created to prepare for a Pan-American Socialist conference and aid to European Socialists; the national committee met in executive session to listen to reports and proposals of leaders of underground Socialist work in central Europe.

The Ballot Situation

A comprehensive report on the ballot situation prepared by National Secretary Clement and Administrative Secretary McDowell revealed that the Socialist ticket would probably appear on the ballots of about 40 states, four more than in 1936. It was emphasized that this would take continued intensification of effort in such states as Ohio, New York, Illinois and Indiana.

5th, 6th and ? Columns

STAR CITY, W. VA.—A special grand jury is being held here in Monongahela County, W. Va., concerning the violation of election laws. Nearly 1,000 signers to a Communist petition went to the polls during the May 14 primaries, voting on two tickets, which is not allowed in this state. Many of these signers state that the petition which they signed were to have been—for better wages, for better living conditions, a third term for the president, for removal of machines from the mines. That concluded that these people did not read what they had signed. Therefore Judge Wilson of Monongahela County Court chose to call these people the "Sixth Columnists."

"The Sixth Column," states Judge Wilson, "is composed of a group who believe in a population which is slumbering."

As had been stated, many of these signers admit that they did not know what they were signing. Judge Wilson adds, "Let us assume that these affidavits speak the truth, it teaches us the fact that we have an appreciable part of our population who are not alert and who are slumbering. Those who keep America today will not keep it long unless they are alert and awake."

"The Sixth Column has in its ranks those who foolishly put themselves above their country. Their thoughts are colored by envy, prejudice, greed or by political influence."

"The Sixth Column has in its ranks those who depend upon the two oceans for protection, who fail to realize that distance and space are being rapidly eliminated."

"We needn't wait for the so-called 'Fifth Column' to cross the ocean, it is here in our own country. The fate of other countries is a grim warning to us."

"The Sixth Column," continues Judge Wilson, "is composed of those in our generation today who are sapping their vigor and strength by dissipation and dishonorable diseases. I am firmly convinced that this element in the French population had more to do with their defeat than the Fifth Column or German tanks. The French had become weak and soft by riotous and immoral living."

"The Sixth Column is made up of those who are gullible enough to believe that all those who preach peace are good Americans, and have America's best interests at heart."

"America must prepare to avoid the kind of peace which has sprung up in small labor countries of Europe. We get that peace at the price of liberty, honor, self-respect; at the price of tolerance and democracy; at the price of free minds and spirit."

"The peace of death is far better than the peace of living without those things of life which make it worth while to live."

Here, people of America, is fair warning for you to wake up and watch your step . . . V. S.

FIVE YEARS OF NLRB ACTIVITY

Handled 28,132 Cases to June 1, 1940; Involving 6,147,593 Workers

To discover by secret ballot the bargaining agencies of American employees involved the holding of 3,157 elections in which 1,153,819 valid votes were cast during the past five years, the National Labor Relations Board reported in a summary released on the Fifth Anniversary of the National Labor Relations Act.

Figures released by the Board also show that during this period a total of 2,768 strike cases were handled involving 441,086 workers. Of this total, three-fourth of the cases were settled and 272,136 workers returned following strikes and lock-outs. An additional 20,370 workers were reinstated after discriminatory discharges for union activities. Preventive action of the Act's machinery was effective in averting 838 threatened strikes involving 192,967 workers.

Throughout the 5 years a total of 28,132 cases were handled, including charges of unfair labor practices and petitions for elections. The cases involved more than 6,140,000 workers.

Of the total number of cases handled, 25,030, or about 89 percent, have been closed as for June 1, leaving 3,102 cases pending.

Ninety-two percent of the closed cases were disposed of through agreement of employer and employe representatives, dismissal by the Board, or withdrawal by the complaining union or individual. The remaining 3 percent were closed in some other way, including compliance, certification, intermediate report of no violation, and cease and desist orders.

The data show Board activities up to June 1. During May 577 new cases were filed as against 614 during the previous month. Of the cases filed in May, 274 were filed by A. F. of L. unions, 208 by CIO unions, (one case being filed jointly by A. F. of L. and CIO), while unaffiliated unions and individuals filed 91 cases.

To signal intended turns to following drivers an arm containing an electric light has been invented to be attached to an automobile door and swung out by a driver pulling a knob inside a car.

A car has been constructed that as it runs along railroads burns vegetation to a width of 15 feet from the track with an oil flame carried at the end of a swinging boom.